

Kronik: Brug din forstand foran køledisken

15. maj 2010, Information, Sektion 1, Side 16, Morten Lassen..., 1351 ord, Id: e2034058

Kronik Vil vi komme klimaforandringerne til livs, kan vi faktisk gøre det med et snuetag - vi skal bare blive **vegetarer.**

Så står man der igen foran køledisken med et halvkilo hakket okse i den ene hånd og boblende mundvand, mens den anden hånd er en løftet pegefinger, der råber op om dyrevelfærd, sundhed og øgrupper, der oversvømmes.

Privatsfæren og hverdagen er tilsyneladende invaderet af et etisk dilemma, man ikke længere kan fortrænge. Ryger oksekødet i kurven, er samvittigheden i frit fald, for hvem vil være meddelagtig i en kommende klimakatastrofe? For hvad hvis nu der rent faktisk er tale om et skæbnesvangert valg. Dér foran køledisken? Imidlertid er det en absurd følelse - kan mit valg virkelig være med til at bremse klimaforandringerne? Come on! Politikernes manglende evne til at gennemtrumfe varige og kollektive beslutninger kan nemt få en til at flå en halv okse ned fra hylden, for afgrunden mellem mine små handlinger og problemets omfang er direkte demotiverende. Så rend og hop.

Men hvad hvis nu klodens fremtid rent faktisk står på spil hver dag i Netto? Dette spørgsmål er af så afgørende betydning, at man ikke kan tillade sig at skubbe det væk med en fornærmet mine (»Jorden går sgu da ikke under, fordi jeg får mine daglige krebinetter«). Medmindre man også kun vil fortrække en mine, når nationer udslettes, og øgrupper forsvinder.

Men hvis vi kan blive enige om, at vi har et ansvar for klimaforandringerne, har vi også et ansvar for at mindske konsekvenserne. Som filosofen Klemens Kappel skriver i antologien Vores mad og det globale klima (netop udgivet af Det Etske Råd), er det ensbetydende med, at »vores daglige valg af fødevarer kan underkastes en etisk vurdering«. Se det i øjnene, en tur i supermarkedet er en tur gennem en lang række etiske valg. Så længe der ikke eksisterer en kollektiv strategi, er det op til den enkelte at forvalte ansvaret. En åbenlys handlestrategi er at tilsidesætte egne behov og simpelthen spise mindre kød. Det er et faktum, at vil vi komme klimaforandringerne til livs, kan vi faktisk gøre det med et snuetag - vi skal bare blive **vegetarer**. Vildt nok. Og stort suk.

At anerkende, hvad der er det rigtige i en situation og ikke handle derefter, er kort og godt hamrende umodent.

Her kunne det være på plads med oplysningstidens måske kraftigste statement (bør klippes ud og sættes op på køleskabet): »Oplysning er menneskets udtræden af dets

selvforskyldte umyndighed.

Umyndighed er manglende evne til at bruge sin egen forstand uden andres ledelse. Denne uduelighed er selvforskyldt, hvis årsagen er en mangel ikke ved forstanden, men ved beslutsomhed og mod til at bruge forstanden på egen hånd.

Derfor er oplysningens valgsprog: Hav mod til at bruge din forstand!« Kant fortsætter med, at det er »dovenskab og fejhed«, som er grunden til, at en stor del af menneskeheden forbliver umyndige en stor del af livet. Hjælp, er vejen ud af umyndiggørelse **vegetarernes** pilgrimsrejse til de frelstes land?.

Fjernomsorg

Som man kan læse i antologien fra Det Etiske Råd, er der noget næsten perverst over den måde, forandringerne vil ramme os, for det er den rige verdens overforbrug, som vil føre til de klimaforandringer, som fører til en forøget fattigdom i den fattige del af verden.

Af samme årsag er det måske så svært for den almindelige borger i den vestlige del af verden at gøre noget, også selv om mange føler sig kaldet. For det første kommer det først til at gøre ondt på nogle fremmede mennesker på den anden side af kloden, og når regningen endelig skal betales, er man selv død og borte. Antologien taler om behovet for 'fjernomsorg', hvilket vil sige, at vi påtager os det åbenlyse ansvar vi har og gør noget aktivt for at forhindre at påføre den fattige del af verden endnu større nød og elendighed.

Morten Dige, adjunkt ved Afdeling for filosofi ved Århus Universitet, skriver i antologien, at i forhold til klimaforandringer har vi i den vestlige verden et klart etisk ansvar, hvis det gælder: der er et åbenbart og påtrængende behov for, at vi gør noget (og det er de fleste videnskabsmænd enige i, at der er).

? vi faktisk har evnen til det uden væsentlig fare og ulempe for os selv (tjah, hvor ondt gør det egentlig at undvære kød i forhold til at kunne redde menneskeliv?).

? vi kan ikke sætte os til at vente på, at andre gør noget ved det (det har vi vist desværre ikke tid til).

? vi er ' meddelagtige' i kraft af eksterne virkninger af vores forbrugsmønstre (den kan vi vist heller ikke løbe fra).

Gab, en omgang politisk korrekthed. Man kan næsten se den sure, politisk korrekte veganer for sig. Men igen, hvad hvis nu manden har ret, hvad hvis nu vi er forpligtet på at tage ansvar, dér foran køledisken? Indtil jeg læste Jonathan Safran Foers bog Om at spise dyr (2009), troede jeg nok - uden at have reflekteret synderligt over det - at **vegetar** ikke var noget, man kunne vælge, men noget der nærmest lå i generne. Som noget medfødt, og helt sikkert som en slags uheldig brist. Jeg har egentlig altid haft lidt ondt af **vegetarer**.

Der var på en eller anden måde noget snerpet og sammenbidt over dem. Her, tag nu for helvede en bøf og lad være med at være så kedelig.

Men måske er vinden ved at slå om i stiv modvind.

Trendforskerne mener i hvert fald, at kødspiserne står over for at blive den næste forfulgte minoritet efter rygerne, med dertil hørende offentlig prygling og isolation.

Kort sagt vil det inden for en overskuelig fremtid være hot at være **vegetar**. Lige nu kan det måske være svært at forestille sig, at det vil være lige så socialt stigmatiserende at sætte en argentinsk oksebøf til livs, som det længe har været at tænde en smøg.

Spis en porre

Danskerne er det mest kødspisende folk i hele verden, vi overhalede amerikanerne midt i 90'erne, og gennemsnitsdanskeren når i løbet af et liv at sætte flere tusinde dyr til livs. Men helt ærligt, er der noget galt i det? Og har vi mennesker ikke spist kød, lige siden rudekongen var knægt og gik med stenøkse? Og uha, mærker man ikke de puritanske vinde fra de frelste veganer-hippier med al deres hår i maden og livsfjendtlige indstilling til alt, hvad der er sjovt her i tilværelsen? Det er et faktum, at en betragtelig del af vores udledning af klimaskadelige gasser vil kunne nedbringes ved en omlægning af vores kostvaner.

»Red klimaet - spis en porre,« som det hedder i antologien fra Det Ethiske Råd. I antologien kan man desuden læse, at danskernes kødforbrug er steget med 70 procent siden 1980, at CO₂-udledningen fra produktion af et kilo oksekød svarer til 150 kilometers kørsel i bil, og at de samlede udledninger af drivhusgasser fra landbruget er anslået til 17-32 procent.

Eftersom oksekød er det mest klimafjendtlige fødevareprodukt, er det måske ikke helt så latterligt at få indført en beskatning af metan- og lattergasudledninger? Forslaget vakte i sin tid hån, spot og latterliggørelse, for er det ikke bare for langt ude at beskatte køernes prutter? Ha ha, og hvor er det bare sejt sagt. Ligesom at **vegetarer** trænger til en bøf og feminister til pik. Men i virkeligheden er den slags rygmarvsreaktioner hos de livsglade kødspisere udtryk for en manglende evne til at tænke mod strømmen, mod vanen og mod vores egen egoisme.

Klaus Rifbjerg har engang udtalt, at kulturradikalismens særkende er dens evne til - i fornuftens tjeneste - at tænke på tværs af sædvanen og meningsmålinger, altså også at forestille sig og foreslå det umulige. Og ja, engang var slaveri og kvinderøgt lige så accepteret, som at to plus to er fire, og personligt er jeg ikke i tvivl om, at kommende generationer en dag hovedrystende vil stille os til ansvar: »Det er sgu da løgn, mishandlede I virkelig dyr på den måde, og åd I virkelig kød alle ugens syv dage? Hvad fanden havde I gang i?« Måske man bare skulle blive **vegetar**, inden naboen bliver det og det bliver total mainstream - eller bare inden Jorden går under.

Morten Lassen er cand. mag.

i Litteraturvidenskab.

Underviser i dansk og historie på Københavns VUC.

KRONIK@INFORMATION.DK

- En tur i supermarkedet er en tur gennem en lang række etiske valg. Så længe der ikke eksisterer en kollektiv strategi, er det op til den enkelte at forvalte ansvaret og f. eks. lade være med at købe kød, mener dagens kronikør. FOTO: KLAUS BO CHRISTENSEN/SCANPIX

Alt materiale i Infomedia er ophavsretligt beskyttet.

Kunden må ikke sælge, videregive, distribuere, gengive eller mangfoldiggøre materiale fra Infomedia uden særlig og skriftlig aftale med Infomedia. Overført (downloadet) materiale skal slettes efter anvendelsen og må ikke indlægges i informations-genfindingssystemer, som for eksempel elektroniske postsystemer, databaser, fælles netværk eller lignende.

Videreformidling

Kunden må foretage videreformidling (ved videreformidling forstås kopiering, distribution via elektronisk post, tilrådighedsstillelse i databaser, på netværk eller lignende) af modtagne overskrift- og indledningsformater inden for kundens egen virksomhed. Al anden videreformidling af materiale fra Infomedia skal aftales skriftligt med Infomedia.

Slagt den hellige ko!

4. august 2010, Information, Sektion 1, Side 19 (Debat), Nis Rasmussen, Hundested..., 138 ord, Id: e21f5b88

Nedlæg det danske landbrug, som vi kender det. Forlang rimelige forhold for de dyr, der ender i de danske suppegryder. Forbyd syrede kyllinger og svin, der er banket gule og blå.

Henter billede...

Hvordan nogen ved sine fulde fem kan sætte tænderne i den slags mishandlet kød, fatter jeg ikke. Køb økologisk eller frilands for at være på den relativt sikre side.

Nå nej, det er nok for dyrt! Så hold dog nogle kødfri dage eller bliv **vegetar** på fuld tid, hvis pengene ikke rækker. Det er forbrugerne, der bestemmer kvaliteten af det kød, landbruget producerer.

Stem de syge kyllinger og de torturerede grise ud.

Knæk de elendige buræg en gang for alle. Vær parat til at betale prisen for velfærdskød eller drop svineriet.

Politikerne kan gøre noget, men det er dig, der har den virkelige magt. Udnyt den dog!.

Alt materiale i Infomedia er ophavsretligt beskyttet.

Kunden må ikke sælge, videregive, distribuere, gengive eller mangfoldiggøre materiale fra Infomedia uden særlig og skriftlig aftale med Infomedia. Overført (downloadet) materiale skal slettes efter anvendelsen og må ikke indlægges i informations-genfindingssystemer, som for eksempel elektroniske postsystemer, databaser, fælles netværk eller lignende.

Videreformidling

Kunden må foretage videreformidling (ved videreformidling forstås kopiering, distribution via elektronisk post, tilrådighedsstillelse i databaser, på netværk eller lignende) af modtagne overskrift- og indledningsformater inden for kundens egen virksomhed. Al anden videreformidling af materiale fra Infomedia skal aftales skriftligt med Infomedia.

Smag og behag

17. juni 2010, Information, Sektion 1, Side 12, 200 ord, Id: e20f76ed

Ifølge tidligere dansk ambassadør i Asien Jørgen Ørstrøm Møller er det ikke kun produkter til de fattige, der kræver nytænkning.

[Henter billede...](#)

Hvis vi vil forsætte med at tjene på overklassen og den højere middelklasse nytter det ikke noget, at vi tror, at de bliver ved med at ville have det, som vi vil. »Asiens moderne historie har været meget defineret af, at de efterstræbte en vestlig livsstil og derfor også kopierede vestlige forbrugsmønstre.

Men det er ved at ændre sig.

Der er en klar bevægelse, hvor de velhavende forbrugere i Kina og Indien søger tilbage i deres kulturelle bagage, også når det gælder forbrugsmønstre. Det bliver vi nødt til at opdage og rette os efter,« siger Ørstrøm Møller.

Anthony D'Costa er enig.

»Vi har set f. eks. Wall Mart, verdens største fødevarekæde, kæmpe for at få fodfæste på det indiske marked, hvor 80 procent af forburgerne er **vegetarer**. Man kunne umiddelbart sige, at det bare handlede om at fjerne kødet fra hylderne, men da kød er så stor en del af den amerikanske madkultur, viste det sig at være en langt mere grundlæggende del af

forretningskonceptet, og de har derfor ikke haft stor succes» siger de Anthony D'Costa. ANSP.

Alt materiale i Infomedia er ophavsretligt beskyttet.

Kunden må ikke sælge, videregive, distribuere, gengive eller mangfoldiggøre materiale fra Infomedia uden særlig og skriftlig aftale med Infomedia. Overført (downloadet) materiale skal slettes efter anvendelsen og må ikke indlægges i informations-genfindingssystemer, som for eksempel elektroniske postsystemer, databaser, fælles netværk eller lignende.

Videreformidling

Kunden må foretage videreformidling (ved videreformidling forstås kopiering, distribution via elektronisk post, tilrådighedsstillelse i databaser, på netværk eller lignende) af modtagne overskrift- og indledningsformater inden for kundens egen virksomhed. Al anden videreformidling af materiale fra Infomedia skal aftales skriftligt med Infomedia.

Information

Et opgør med menneskets forhold til naturen

14. maj 2010, Information, Sektion 1, Side 4, Trine Møller..., 1350 ord, Id: e202e33d

Kødspisning En amerikansk forfatter forsøger med sin bog at påvirke vores madvaner. Måden, han gør det på, er at tillægge dyrene 'følelser' som mennesker. Han er det seneste udtryk for en radikal bevægelse, som forsøger at sidestille dyret og mennesket, mener ekspert.

Henter billede...

Ved hjælp af fakta om den amerikanske kødindustri, private historier og reportager prøver den amerikanske forfatter Jonathan Safran Foer i bestselleren Om at spise dyr at gøre os opmærksomme på de horrible forhold, som dyr lever under i kødindustrien.

Dyr, der mishandles og dræbes, så vi kan spise dem.

Bogen tiltaler ved at frastøde, mener Ole Thyssen, professor og filosof ved Institut for Ledelse, Politik og Filosofi på CBS: »På samme måde, som vi godt ved, at der dræbes mennesker i Afghanistan, men alligevel ser det som en skandale, når en oberst fortæller, at det rent faktisk sker, så er der ting, som vi godt ved, med hensyn til dyrs forhold i kødindustrien, men ikke har lyst til at vide. Når vi får det serveret i koncentreret form, som man gør i Foers bog, så reagerer mange.« Herhjemme er Foer også blevet populær, siden hans bog udkom på dansk i januar.

Med et oplag på knap 6.000 bøger og et nyligt udsolgt arrangement på Den Sorte Diamant i København med 600 tilskuere - og en efterspørgsel så stor, at han kunne have holdt et til

- er der interesse for at høre hans budskaber.

Flere læsere har endog lagt deres madvaner om efter at have læst bogen.

Foers mål er ikke at omvende os alle til at blive **vegetarer** (som ham selv), men blot at få os til at tænke, inden vi kaster os over det industriproducerede kød. En af måderne, han gør det på, er ved at lære os, at dyr også har 'følelser'.

Han stiller f. eks.

spørgsmålet om, hvad det er, der retfærdiggør, at vi spiser grise, men ikke vores eget kæledyr, hunden, selv om de har samme følelser. Den skildring er et udtryk for et underliggende skred i fortolkningen af, hvordan vi placerer os i forhold til andre levende væsener, forklarer Lotte Holm, professor og sociolog ved Det Biovidenskabelige Fakultet på Københavns Universitet.

»Det, der er kommet de senere år, er nogle mere radikale fortolkninger af forholdet mellem mennesket og naturen, hvor den traditionelle vestlige tankegang om, at mennesket står under Gud, men over naturen, er i opløsning.

Det har den været i mange år i kraft af bl. a. miljøbevægelser, feministiske bevægelser og andre. Men det, som jeg aldrig er stødt på før, er, de radikale fortolkninger af dyrerettigheder, hvor dyr ses som ligeværdige eksistenser med samme rettigheder som mennesker,« siger Lotte Holm.

Hun ser, at tankegangen har udviklet sig til en ny gren inden for vegetarismen. Traditionelt bliver man nemlig **vegetar** af sundhedsmæssige eller etiske årsager.

»Hvis du tænker på Peter Høegs bog Kvinden og Aben, så tilskriver han også dyrene nogle andre kvaliteter. Hele kritikken af det vestlige rationalistiske billede af naturen, hvor naturen er et reservoir, vi kan bruge, som det passer os, det er under beskydning.

Jeg tror, det her er en meget mere gennemgribende forandring af vores forhold til naturen, hvor det at spise kød er en del af det,« siger Lotte Holm.

Appel til vores følelser

Ole Thyssen mener, at det især er Foers fortælle teknik, der er medvirkende til den store opmærksomhed. F. eks.

bliver kyllingernes følelser og forhold inden en slagting beskrevet således: »Prøv at forestille dig, at du befinder dig i en elevator, der er så overfyldt, at du ikke kan bevæge dig. Efter et stykke tid mister de andre i elevatoren deres evne til at tænke på, hvad der bedst tjener den samlede gruppes interesser.

Nogle begynder at blive voldelige, andre går fra forstanden og bliver sindssyge. Nogle bliver kannibalistiske af mangel på føde. Der er ingen lindring at finde og ingen udfrielse fra dine lidelser. Dørene vil kun gå op én gang, nemlig når dit liv er forbi, og din sidste tur - til slagteriet - vil gå til et om muligt endnu værre sted.« At Foer vækker identifikation og følelser i os, har en afgørende betydning.

»Man kan sammenligne det med en indsamling. Her ved man godt, at hvis man skal have pengene op af folks lommer, er det en babysæl eller et negerbarn med store øjne og en flue i mundvigen, der skal vises. Det rummer bare en meget stærkere appel, end hvis man læser om 10.000 kinesere, der er druknet i en flod,« siger Ole Thyssen og fortsætter: »Samtidig virker en appel til patos, altså vores følelsesdimension, meget mere motiverende, fordi det bevæger os. Kan man skabe medlidenhed omkring dyr, deres leveforhold og den måde, de bliver opbevaret og slagtet på, så har man fat i vores hjerterødder.

Kan man oven i købet forstærke det med, at det skader kroppen at spise kød, har man endnu stærkere fat. Kan man endelig påvise, at det heller ikke gavner miljøet at spise kød, så begynder det pludseligt at batte.« Alle tre kriterier opfylder Foer i sin bog.

Tendens eller trend

Lotte Holm vurderer, at Foers popularitet kan skyldes god timing. Klimadebatten har i den grad sat det at spise mindre kød på dagsordenen - og med en anden styrke end tidligere. Samtidig er der fra sundhedsfronten stærke kræfter, som argumenterer for at nedsætte kødforbruget gevaldigt. Det er for eksempel sket i den sidste store rapport fra de internationale cancerinstitutioner.

Lotte Holm mener derfor, at budskaberne om at fravælge kød er en nyere tendens.

»I vores undersøgelser kan vi se, at den måde, som kød indgår på i måltider, er i forandring. I den traditionelle danske madkultur var kødet i centrum. I mange af de nye hverdagsretter er kød derimod ikke centrum længere, men er blevet en ingrediens blandt andre. Så på samme måde, som vi skal have dåsetomater i lasagne, skal vi også have kød i. Kødet har dermed fået en anden status i dag,« siger Lotte Holm.

Hun vurderer, at flere personer inden for visse kredse af befolkningen vil vælge at blive **vegetarer** i fremtiden.

Som helhed tror hun dog ikke, at man vil kunne spore en nedgang i salget af kød fremover.

»Danmark udmærker sig ved at have et af verdens højeste kødforbrug, der stiger år for år. Så selv om der kan være kulturelle skred og mange, der vælger kødet fra, betyder dét, at

det er billigt og nemt at få fat i, at mange køber mere.« Ole Thyssen ser vegetarismen og fravælgelsen af kød som en kortere trend i forbindelse med klimadebatten.

»Man har tit sagt, at først når vi er tvunget til at lægge vores liv om - når der f. eks.

kommer en katastrofe - vil der ske markante ryk i vores livsstil. Så længe det ikke er kommet så tæt ind på livet af os, at havene begynder at stige, har det en luksuskarakter på den måde, at vegetarisme er noget, man kan vælge, fordi det er sjovt, sexet og sødt,« siger Ole Thyssen og fortsætter: »Jeg tror, det handler om at få en ny og anderledes måde at leve på, hvor man måske oven i købet får det lille tilskud af identitet, som gør, at man føler sig som noget særligt - man er ikke længere bare som alle andre, man er **vegetar** og den, der får først mad på flyveren.« Fødevarestyrelsen vurderer, at cirka én procent af befolkningen lever som **vegetarer**.

TRM@INFORMATION.DK

Jeg tror, det handler om at få en ny og anderledes måde at leve på, hvor man måske oven i købet får det lille tilskud af identitet, som gør, at man føler sig som noget særligt - man er ikke længere bare som alle andre, man er **vegetar** og den, der får først mad på flyveren Ole Thyssen, professor og filosof ".

Fakta: Blå bog: Jonathan Safran Foer

32-årige Jonathan Safran Foer er blandt USA's mest roste unge forfattere med de to succesromaner ' Alt bliver oplyst' og ' Ekstremt højt og utrolig tæt på'.

Det var hans kones første graviditet, der fik ham til at skrive bogen ' Om at spise dyr'. Han ville undersøge den skepsis, han altid havde haft over for kød, og finde ud af, hvordan kødet blev produceret, så han bedre kunne træffe beslutninger om, hvilken slags mad hans søn skulle spise.

' Om at spise dyr' er efter Jonathan Safran Foers eget udsagn det første og sidste stykke faglitteratur, han skriver.

- Andreas Liljenstrøm ændrede sine madvaner og har stort set ikke spist kød, efter at han læste bogen ' Om at spise dyr': ' Foer skriver, at det ikke er, fordi han skal holde sig selv tilbage, eller fordi det er moralsk forkasteligt, at han ikke spiser kød. Han væmmes bare ved at spise det, og det må jeg indrømme, at jeg også gør,' siger han. Siden mødet med bogen er det eneste kød, han har spist, én økologisk pølse. FOTO: KRISTINE KIILERICH

Kunden må ikke sælge, videregive, distribuere, gengive eller mangfoldiggøre materiale fra Infomedia uden særlig og skriftlig aftale med Infomedia. Overført (downloadet) materiale skal slettes efter anvendelsen og må ikke indlægges i informations-genfindingssystemer, som for eksempel elektroniske postsystemer, databaser, fælles netværk eller lignende.

Videreformidling

Kunden må foretage videreformidling (ved videreformidling forstås kopiering, distribution via elektronisk post, tilrådighedsstillelse i databaser, på netværk eller lignende) af modtagne overskrift- og indledningsformater inden for kundens egen virksomhed. Al anden videreformidling af materiale fra Infomedia skal aftales skriftligt med Infomedia.

'Mad er mere end blot næring'

14. maj 2010, Information, Sektion 1, Side 5, Trine Møller..., 920 ord, Id: e202e348

Livsstil Andreas Liljenstrøm og Stine Kjeldsen har valgt at lægge deres madvaner radikalt om, efter at have læst Jonathan Safran Foers bestseller. Tidligere spiste begge kød, i dag væmmes de ved det.

Henter billede...

Spaghetti med kødsovs, gullasch og masser af kød stod for halvanden måned siden typisk på menuen hos Andreas Liljenstrøm. Det var indtil han fik anbefalet bogen Om at spise dyr af en ven. Andreas Liljenstrøm læste sig gennem hver af de 339 sider og har siden, bortset fra én økologisk pølse, ikke rørt kød. Hans ven nåede ikke længere end til afsnittet om kyllinger, før han fik det dårligt og måtte lægge bogen fra sig. Han kan ikke spise kyllingekød mere.

Den amerikanske forfatter Jonathan Safran Foer er manden bag bestselleren, som tankevækkende skitserer en gennemgang af vores forhold til dyr og de ofte fortrængte grusomheder, som dyr udsættes for i den industrielle kødproduktion. Ved hjælp af beskrivelser af f. eks.

slagtede burhøns, som ofte ligger og opsuger deres eget bakteriefyldte lort, inden de bliver købt, og orner, der får fjernet deres testikler uden bedøvelse, forsøger han at påvirke læserens madvaner.

Foers budskaber gjorde den psykologistuderende Andreas Liljenstrøm nysgerrig: »Jeg tænkte: 'Det her er aldrig noget, jeg har taget stilling til før'. Samtidig havde jeg ikke mødt overbevisende argumenter for at droppe kødet.

Jeg var interesseret i at se, hvilke forandringer den bog kunne forårsage på mig og mit liv, og det har resulteret i noget, må man sige!« Før var Andreas Liljenstrøm ligeglad med, hvor kødet kom fra. I dag har han valgt kun at spise økologisk kød. Det er dog sjældent, han har lyst til at spise dyr.

»Det hænger meget sammen med en generel holdning til, at den form for industri skal minimeres. Det her er så en måde at træffe et aktivt valg på. Jeg synes ikke, man behøver at tænke i absolutter.

Det kan sagtens være en gradvis forandring, som er med til at gøre verden til et bedre sted at være. Det er jeg rimelig stolt over, at jeg er begyndt på,« siger Andreas Liljenstrøm.

Han har også påvirket en håndfuld af sine venner til at skrue ned for kødforbruget.

Fisk lider også

Stine Kjeldsen, sygeplejestuderende, blev fuldblodsvegetar, efter hun lagde Foers bog fra sig.

»Da jeg begyndte på bogen, var jeg **vegetar**, men spiste stadig fisk. Det gør jeg ikke længere. Foer argumenterer for, at fisk hverken er værre eller bedre end alle andre dyr. De oplever smerte på samme måde som andre dyr, og de lever under lige så forurenede forhold som dyr på gårde. Det fik mig til at tænke over, hvorfor jeg skulle prioritere at spise dem og ikke andre,« fortæller Stine Kjeldsen.

Hun begyndte på bogen for at få støttet sine argumenter for at være **vegetar**.

For Andreas Liljenstrøm var det Foers scenarium om to drenge, der går på gaden og får lyst til en burger, der gjorde udslaget.

»Den ene går ind og køber burgeren, fordi han har lyst til kød. Den anden husker, at der er noget langt mere betydningsfuldt i det, så han lader være. Kritikken af **vegetarer** går ellers ofte på, at de er for følelsesladede og ikke tænker fornuftigt, men Foer spørger, hvem det egentligt er, der er fornuftig: Er det ham, der køber kød, fordi han har lyst, eller er det ham, der lader være, fordi han ved, at det har nogle alvorlige konsekvenser for miljøet, som er med til at frembringe nye sygdomme og en meget usund industri?,« spørger Andreas Liljenstrøm.

Han har i dag et andet syn på industriproduceret kød: »Foer skriver, at det ikke er, fordi han skal holde sig selv tilbage, eller fordi det er moralsk forkasteligt, at han ikke spiser kød. Han væmmes bare ved at spise det, og det må jeg indrømme, at jeg også gør.« Grunden til, at Andreas Liljenstrøm ikke har valgt kødet helt fra, er, at han synes, det er nemmere end at skulle tage det store spring ud i vegetarismen.

Det synes Stine Kjeldsen er en fin begyndelse.

»I bogen handler det heller ikke om, at man nødvendigvis skal gå hele vejen. Man skal bare hele tiden være i en proces og overveje de enkelte valg, man tager. Man kan f. eks. spørge sig selv, om man nødvendigvis behøver at spise kød i dag,« siger Stine Kjeldsen,

som også har valgt økologikødet fra, fordi det er nemmere, end hvis hun hele tiden skal tjekke, hvad det er, hun putter i munden.

Ikke alle kan påvirkes Andreas Liljenstrøm ser det som en ny og vedvarende livsstil. For ham har mad nemlig fået en helt ny betydning: »Der er meget forbundet med mad, f. eks. hvordan det produceres, hvem man spiser det sammen med, og hvilke traditioner man har. Mad er mere end blot næring og lysten til at spise noget, der er lækkert. Det kan man godt have i tankerne, når man vælger sin mad. Der er så meget på spil, og det er så vigtigt,« pointerer Andreas Liljenstrøm.

Han prøver ihærdigt at påvirke endnu flere til at tage de samme valg. Der er dog én, som han ikke kan påvirke: »Jeg har en far på 67 år. Efterhånden har jeg erfaret, at når man er nået den alder, så har man valgt, hvordan man vil leve sit liv. Så er der ikke meget, der kan ændre på én mere. Det har jeg bare måttet acceptere som søn.«.

TRM@INFORMATION.DK

Da jeg begyndte på bogen, var jeg **vegetar**, men spiste stadig fisk.

Det gør jeg ikke længere. For argumenterer for, at fisk hverken er værre eller bedre end alle andre dyr. De oplever smerte på samme måde som andre dyr, og de lever under lige så forurenede forhold som dyr på gårde Stine Kjeldsen, sygeplejestuderende ".

Alt materiale i Infomedia er ophavsretligt beskyttet.

Kunden må ikke sælge, videregive, distribuere, gengive eller mangfoldiggøre materiale fra Infomedia uden særlig og skriftlig aftale med Infomedia. Overført (downloadet) materiale skal slettes efter anvendelsen og må ikke indlægges i informations-genfindingssystemer, som for eksempel elektroniske postsystemer, databaser, fælles netværk eller lignende.

Videreformidling

Kunden må foretage videreformidling (ved videreformidling forstås kopiering, distribution via elektronisk post, tilrådighedsstillelse i databaser, på netværk eller lignende) af modtagne overskrift- og indledningsformater inden for kundens egen virksomhed. Al anden videreformidling af materiale fra Infomedia skal aftales skriftligt med Infomedia.

Folk

Information

📄 27. oktober 2010, Information, Sektion 1, Side 24, ved Trine Møller..., 234 ord, Id: e242d8b7

Pamela Anderson

Henter billede...

Skulle det være noget med et stykke af Pamela? Forhåbentligt er svaret nej, efter du har set hendes nye plakat for People for the Ethical Treatment of Animals (PETA). Pamela er kendt for at gå meget op i dyrs velfærd og er også **vegetar**. Nu skal hendes attraktive krop, besynderligt nok, få andre til at droppe kødet. På en anden kampagneplakat om samme sag er hun ikklædt en bikini af kålblade.

Jessica Alba

Måske Alba kunne tænke sig en luns af Pamela Andersons goder. Den hotte skuespiller er nemlig ikke tilfreds med sin krop. »Mine bryster er slappe. Jeg har appelsinhud, og mine hofter er store,« klager stjernen ifølge nowmagazine. co. uk.

Pernille Vigsø Bagge

Mange politikere har svært ved at sige undskyld, men det gælder ikke for Vigsø Bagge (SF). Hendes facebook-status lød i sidste uge således: »I 2002 sagde jeg til en af mine elever i 8. klasse: 'Nu lukker du fissen, Danny'. Det er helt uacceptabelt og helt igennem uantageligt, at en lærer taler sådan til en elev. Jeg sagde undskyld dengang, men jeg vil gerne sige undskyld igen her«. Stakkels Danny.

Hella Joof

Man kan efterhånden betvivle Hella Joofs kompetencer til at være dommer i DR's store program 'Talent 2010'. Til Se&Hør giver hun sin dom over den skarpt kritiserede Amalie Szigethy. »Amalie synger rent, hun har en behagelig stemme og et uspoleret væsen,« lyder det fra Hella Joof.

Alt materiale i Infomedia er ophavsretligt beskyttet.

Kunden må ikke sælge, videregive, distribuere, gengive eller mangfoldiggøre materiale fra Infomedia uden særlig og skriftlig aftale med Infomedia. Overført (downloadet) materiale skal slettes efter anvendelsen og må ikke indlægges i informations-genfindingsystemer, som for eksempel elektroniske postsystemer, databaser, fælles netværk eller lignende.

Videreformidling

Kunden må foretage videreformidling (ved videreformidling forstås kopiering, distribution via elektronisk post, tilrådighedsstillelse i databaser, på netværk eller lignende) af modtagne overskrift- og indledningsformater inden for kundens egen virksomhed. Al anden videreformidling af materiale fra Infomedia skal aftales skriftligt med Infomedia.

6. marts 2010, Information, Sektion 2 (Moderne Tider), Side 20 ø 20, 1412 ord, Id: e1e97b49

Skal jeg overgive mig og blive **vegetar**?

Henter billede...

Thomas 24 år, Roskilde, pædagogstuderende:

Jeg har altid haft en vis irritation over vegetarismen og dens måde at ophøje almindelig hverdagsmad til et identitetspolitisk projekt. Med etiske argumenter har **vegetarer** i årevis forsøgt at overbevise os kødspisere om, at vi gør noget forkert, og at vi bør spise anderledes.

Min mad skal ikke være genstand for politisk fordømmelse, så jeg har altid bare slået det hen. Men den nye bølge af **vegetarer** med forfatteren Jonathan Safran Foer i spidsen har alligevel bragt mig i tvivl. Han bruger fornuftsargumenter, når han skal begrunde sin vegetarisme: Det er uforsvarligt både ud fra klima- og fødevaresikkerhed, og den eneste grund til, at vi mennesker stadig spiser kød, er mangel på information om, hvor store konsekvenser vores vaner har. Bogen fik mig og nogle venner til at flirte med tanken om at blive **vegetarer**, og jeg har da også forsøgt at undgå kød siden.

Men det føles bare ikke rigtigt. Folk står jo stadig nede i supermarkedet og hiver frosne kyllinger og svinekoteletter op i kurven uafhængigt af mit eget personlige valg. Da jeg ikke har lyst til at blive en irriterende missionær, er jeg altså henvist til at se på, mens alle andre bliver ved med at spise kød i stort omfang, og jeg selv må undvære.

Så mit spørgsmål er, bør jeg fortsætte min vegetarisme, selv om jeg inderst inde godt ved, at det ikke virker?

Svar I:

Kære Thomas, Dit spørgsmål er en del af den større problemstilling: Hvor langt skal man selv gå for at frelse verden, når nu kun så få andre vil gå med?

Jeg synes, man skal gå så mange skridt, som man selv har det godt med. Skær ned på kødet. Meget af det er alligevel noget trevlet, sejt stads. Gør kød til noget særligt, du fejrer dig selv og andre med.

Hold dig fra superkummefryserens klumper. Køb kun kød frisk og i fin kvalitet. Brug tid på at tilberede det ordentligt. F.eks. sammen med nogen, du gerne vil have fællesskab med. Gå i køkkenet og hyg jer. Tal sammen om den bedste festlige måltidsbalance mellem fisk, kød, grønt og brød. Slå op i kogebøger og læs op for hinanden.

Mind hinanden om dejlige måltidsoplevelser, I har haft. Spørg, hvad der gjorde dem dejlige.

Og når I sætter jer til bords, så snup et par glas god vin. Det er der også problemstillinger knyttet til. Men netop ved at gøre festen total viser man forskellen på den og den pligtskyldige hverdag.

David Rehling

Svar II:

Hvor er det fedt, at du vakler. En klog dame sagde i går i denne avis, at vi stemmer tre gange om dagen. Nemlig hver gang, vi griber gaflen. Når damen med det skrigende barn i supermarkedet langer ud efter foliebefængte frosne kyllinger, så ser du 40.000 kyllinger med kæmpekroppe og knækkede ben, uden næb eller værdighed. Kvinden har tre børn og en middelindkomst, og hun vil også gerne gøre det rigtige. Hendes børn elsker kylling, og her er et økonomisk godt tilbud. De fleste mennesker synes dyrevelfærd er rigtig vigtigt, når de står i stemmeboksen, men i supermarkedet viger den etiske vælger for den økonomiske forbruger. Dyr med blød pels og kviksølvforgiftede delfiner får os op af stolen, men ganske få tager stilling til, hvordan cervelatpølsen egentlig havde det som gris med skuldersår og kuperet hale.

Thomas, du har fravalgt kød, fordi du har sat dig ind i, hvordan landbrugsdyr knap overlever, indtil de skal slagtes. Dén viden er flygtig, og så vakler du igen.

Hvis du har lyst til at være **vegetar**, så giver svaret sig selv. Men hvis du elsker kød, så er der et smuthul. Jonathan Safran Foer har fravalgt kød, men det er kød fra industrialiserede landbrug, manden forsager. Dine valg skal føles rigtige, og selv om dyrevelfærd, klima, religion og knaphed på fødevarer er glimrende argumenter for at holde sig fra kød, så holder det dig tydeligvis ikke fra lysten til kød. Bliv ved med at læne dig op ad din sunde fornuft.

Spis kød, når du har lyst, men spis pænt. Altså kun dyr, der beholder næb, haler, kløer, sundt bentøj og fornuft til det sidste. For at blive i troen snupper du hver fredag en Løvemad. Altså tatar med kaviar, kapers, rå hakkede løg, citronsaft og æggeblomme. Og så hæver du snapseglasset for den bonde, som du støtter i at behandle dyr ordentligt.

Louise Voller

Må jeg skælde ud på datterens venner?

Asger 45 år, Roskilde, underviser:

Min kone og jeg har altid bestræbt os at på, at vores børn (dreng 14, pige 17) og deres venner føler sig hjemme hos os; for hellere dumme sig hjemme end ude i byen. Og det virker – vi har et regulært rend ud og ind, navnlig i weekenderne.

Efter nytår var min kone og jeg tre dage i Berlin, og lejligheden var datterens imens. Vi havde forinden lavet aftaler og inddraget tre af hendes venner for at dele ansvaret.

Da vi kom hjem, lå der en seddel om, at datteren sov hos en veninde. Det tror pokker: Opvaskemaskinen kørte med det, der kunne være i den – resten stod på komfuret. En stor affaldsæk i stuen vidnede om et halvhjertet forsøg på at rydde op... De havde dog fjernet tomme flasker – altså dem, man får penge for.

Per sms indkaldte jeg datteren og de tre nævnte venner til øjeblikkelig antrædning iført kost, støvsuger, spand og klude. Så fik vi klaret det. Men datteren er stadig vred: Jeg må ikke skælde hendes venner ud; det er misforstået familiært, patroniserende osv. Vi blev endda truet med boykot – det blev dog kun ved truslen.

Men spørgsmålet er: Er man kun ven med sine børns venner, når man skal holde med dem? Kan vennerne være en del af familiens hverdag uden at være en del af dens konflikter?

Svar I:

Kære Asger

Som far til fire døtre, der ikke er teenagere mere, men som i høj grad har været det, kan jeg sagtens se situationen for mig. Ligesom jeg udmærket forstår raseriet over det rod og svineri, teenagere kan efterlade sig. Som teenagerfar har jeg selv begået så godt som alle de fejl, man overhovedet kan begå i omgangen med denne uregerlige folkestamme.

Det er i det lys, i fuld bevidsthed om egne fejl altså, at jeg, forræderisk nok, vover at holde med din datter. Teenagere er ærekære, de vil ikke behandles som det, de jo faktisk er, nemlig børn, og det bliver hun, når farmand skælder hendes venner ud. Hvis de skal skældes ud, er det hende selv, der skal gøre det. I øvrigt tror jeg ikke, man for alvor skal regne med at kunne være ven med sine børns venner. Man kan skam være god nok, det er ikke det, men man er og bliver en faren og en moren.

Om vennerne kan være en del af familiens hverdag uden også at være en del af dens konflikter? Afgjort nej. Hvordan skulle det kunne lade sig gøre?

Bent Vinn Nielsen

Svar II:

Jeg tror, du lever alt for meget af dit liv gennem dine børn og deres venner. Du bekymrer dig om, hvorvidt du nu er en fed nok fyr set med deres øjne. Jeg kan forestille mig, at du er en del af den antiautoritære opdragelsesbølge fra 70'erne, der nu må se konsekvenserne af din egen opdragelse. De ser dig som en ven, der pludselig skælder dem ud.

Det er faren ved at være 'nede' med de unge. De kan ikke forstå budskabet, når skabet så pludselig skal sættes på plads. For selvfølgelig skal din datter og hendes venner rydde op efter sig, og du skal have lov til at skælde ud og kræve den aftale vedligeholdt, som de selv har været med til at indgå.

Mette-Line Thorup

Bent Vinn Nielsen Født 1951 i Vendsyssel. Forfatter, lejlighedsvis vikarierende butikssvend i konens butik. Far til fire

Mette-Line Thorup Født 1970. Journalist, ophavskvinde til brevkasseemner i nærværende avis, mor til fem i alderen seks til 32 – to af dem har jeg været med til at lave David Rehling Født 1949. Skrivende medarbejder ved Information. Cand. jur. og sidenhen journalistuddannet. Har været direktør i Danmarks Naturfredningsforening og lektor i forvaltningsret

Louise Voller Født 1979. Tidligere reklamedame, siden journalist med afstikker til socialvidenskab. Freelanceskribent udi Europa, sundhed og almindelig elendighed

Skriv til Brevkassen Du kommer med ét problem – vi giver dig to løsninger. Alle spørgsmål besvares af avisens egne skribenter. brevkassen@information.dk

Alt materiale i Infomedia er ophavsretligt beskyttet.

Kunden må ikke sælge, videregive, distribuere, gengive eller mangfoldiggøre materiale fra Infomedia uden særlig og skriftlig aftale med Infomedia. Overført (downloadet) materiale skal slettes efter anvendelsen og må ikke indlægges i informations-genfindingssystemer, som for eksempel elektroniske postsystemer, databaser, fælles netværk eller lignende.

Videreformidling

Kunden må foretage videreformidling (ved videreformidling forstås kopiering, distribution via elektronisk post, tilrådighedsstillelse i databaser, på netværk eller lignende) af modtagne overskrift- og indledningsformater inden for kundens egen virksomhed. Al anden videreformidling af materiale fra Infomedia skal aftales skriftligt med Infomedia.

Er dyreelskere mere omsorgsfulde?

Da finhvalen i Vejlefjord åndede ud og blev trukket op på havnen, trak det fulde huse både lokalt og i de nationale medier. På nettet mindes hvalen med R. I. P. og kærlige hilsner, som ' du er en af naturens vidundere'. Men smitter kærligheden til dyr af på mennesker, og hvordan får dyrene egentlig kærligheden at føle?

Henter billede...

Ved strandkanten i Vejle Fjord løber unger rundt og leger, og der er pakket med tilskuere, som følger finhvalen, der trækker vejret og udsender en forstøvet vandstråle.

Nysgerrige lystsejlere har belejret hvalen, og selv en kajakroer sejler helt tæt på.

På nettet dukker en række videoer op, hvor folk giver udtryk for deres kærlighed til hvalen. En ung kvinde skriver over smukke hvalfotos: »Du er et af naturens vidundere og skal leve livet i frihed!«, mens andre giver udtryk for, at de er taget på stranden for, at hvalen ikke skal dø i ensomhed.

René V. Grimm havde hørt om hvalen i radioen og håbede på at få nogle gode videooptagelser: »Jeg kommer til at skamme mig over at stå der og filme, for her ligger et dyr, der sandsynligvis er ved at dø,« siger han.

René V. Grimm opfatter ikke sig selv som specielt sart. Med arbejde på et dampbrug er han vant til, at fiskene bliver slået ihjel, og flere gange har han oplevet, at nogle kunder har købt et af dampbrugets får og slagtet det på stedet.

»Det gør mig ikke noget, at de skærer halsen over på et får,« siger han.

Den vigtigste grund til at have fårene handler om, at de holder græsset pænt, og René V. Grimm tilføjer med en herlig tør jydedialekt: »Vi har dem som græsslåmaskiner, ikke en skid andet.« Det lyder som en moderne udgave af oplysningstidens store filosof og navnebror René Descartes, der mente, at dyrene var »sjælløse maskiner«. Men René V. Grimm er faktisk ikke upåvirket, når fårene ryger til slagtning. Han har trods alt gået op af ned af fårene, snakket med dem og sagt ting som »se da og æd nogle af de brændenælder.« »Det sker, at jeg får gråd i stemmen eller en ked-af-det-fornemmelse, når en af dem slagtes,« siger han.

Bye bye love

»Vi tænker anderledes om dyr i dag, end vi gjorde tidligere,« siger Jill Byrnit, der er primatolog og blandt andet har studeret menneskeaber i mange år.

»Men der er også mange misforståelser,« mener hun.

»Når folk siger, at det er synd for hvalen, at den ligger alene og skal dø, så har det jo intet med hvalen at gøre. Den ville helst dø i fred,« siger Jill Byrnit.

Vi er fascinerede af dyr og forstår i stigende grad, hvordan vi minder om hinanden.

Der er mindre forskel på mennesker og chimpansers dna, end der er mellem chimpanser og gorillaer. Selvfølgelig er vi forskellige, men med vores stigende viden om, hvordan dyr tænker og føler, kan det være svært at holde fast i vores forestilling fra biblen om, at vi er sat på jorden for at herske over dyrene.

Det fascinerer, når vi kan læse, at orangutanger er i stand til at bruge værktøj, og at chimpanser laver en form for rituel dans foran en skovbrænd, men samtidig er det svært at omsætte til politisk handling. FN skønner, at den vilde orangutang er forsvundet om 15-20 år, hvis ikke vi gør noget.

Og samtidig støtter vi indirekte ødelæggelsen af orangutangernes skove, når vi satser på biobrændstof, eller når vi køber palmeolie i f. eks. chips og is.

De fleste biologer er enige om, at vi lige nu gennemlever planetens sjette store udryddelsesperiode.

Arterne forsvinder i et tempo, som er langt højere end den naturlige rate, og hvis den nuværende udvikling fortsætter vil noget nær halvdelen af alle arter være forsvundet i det her århundrede.

Smitter kærligheden til dyrene?

»En nations storhed og moralske udvikling kan måles på, hvordan den behandler sine dyr,« sagde Mahatma Gandhi, og citatet er blevet en klassiker i dyreretsbevægelsen.

Flere studier tyder på, at der faktisk er en sammenhæng imellem at behandle dyr og mennesker godt. Et studie fra Pennsylvania Universitet viste for eksempel, hvordan voksne er mere omsorgsfulde over for både dyr og mennesker, hvis de har haft et kæledyr som børn.

For nyligt publicerede nogle cubanske hjerneforskere en artikel, hvor de argumenterer for, at kødædere og **vegetarer** har forskellig følsomhed overfor dyrs og menneskers lidelser. I første omgang havde tre forskellige testgrupper af kødspisere, **vegetarer** og veganere taget en empatitest, hvor kødspiserne scorede markant lavere end de andre to grupper. Dernæst havde forsøgspersonerne set billeder af henholdsvis dyr og mennesker, der lider samt mere neutrale landskabsbilleder. Samtidig scannede man deres hjerneaktivitet, og der viste sig klare forskelle. **Vegetarer** og veganer havde simpelthen større aktivitet i områder, der forbindes med følsomhed, end kødspiserne.

Men desværre for dyreelskere peger de videnskabelige studier på området ikke entydigt i retning af en sammenhæng. En del studier kan nemlig ikke finde nogen forbindelse

mellem kærlighed til dyr og mennesker.

Tænker man på en af historiens store **vegetarer** og dyreelskere Adolf Hitler, så var menneskekærlighed heller ikke hans største aktiv.

Primatolog Jill Byrnit tror ikke på, at kærlighed til dyr giver mere forståelse for andre mennesker.

»I mit arbejde har jeg mødt folk, der er super kyniske over for mennesker, men overengagerede i menneskeaber. Hvis ens forhold til mennesker er forstyrret, så kan det være nemmere at få den sociale kontakt sammen med dyr,« siger Jill Byrnit.

Heller ikke i dansk politik har det altid være nemt at finde sammenhængen mellem respekt for dyr og mennesker: Var det modsætningsfyldt for landets første dyrevelfærdsordfører, Christian H. Hansen, da han i Dansk Folkeparti tog dyrenes parti, mens politikken over for indvandrere og flygtninge var anderledes uforsonlig? »Jeg har altid beskæftiget mig med fødevarer og dyrevelfærd og har ikke blandet mig meget i udlændingepolitikken. En af grundene til, at jeg forlod DF var jo, at jeg syntes, at udlændingepolitikken kammede over,« siger Christian H. Hansen.

Selv oplever han en sammenhæng mellem kærligheden til dyr og mennesker.

»Jeg tror, at hvis man kærer sig om andre mennesker, så har man også en bedre forståelse for dyr,« siger Christian H. Hansen.

»Der er ingen tvivl om, at interessen for at beskytte dyr gennem det seneste par årtier er rykket voldsomt op på samfundets dagsorden,« siger Peter Sandøe, formand for Dyreetisk Råd og professor i bioetik ved Det Biovidenskabelige Fakultet på Københavns Universitet.

Alle har dyrevelfærdsordførere Han mener, vendepunktet i dansk politik kom i 1998, da Poul Nyrup gjorde dyreetik til et af sine valgtemaer og vandt over Uffe Ellemann-Jensen.

»Nyrup vandt valget knebent bl. a. på at gøre dyrevelfærd til et valgtema, og siden da har dyrevelfærd og dyreetik spillet en kæmpe rolle i politik,« siger Peter Sandøe.

»Det hænger også sammen med, at man i samme periode har set et skift i fokus fra økonomi til værdipolitik,« mener han.

Der blev grinet af Dansk Folkeparti, dengang de udnævnte Christian H. Hansen til landets første dyrevelfærdsordfører.

Også internt i partiet lød friske kommentarer, og når Christian H. Hansen var forhindret i at gå på talerstolen, kunne det for eksempel lyde fra en partifælle: »Vores katteordfører er ikke til stede.« Dengang var det kun venstrefløj, der gik op i dyrevelfærd. I dag har tingene ændret sig, samtlige partier i Folketinget har fået deres egen

dyrevelfærdsordførere, og en organisation som Dyrenes Beskyttelse er med 80.000 medlemmer langt større end noget politisk parti.

Lovgivningen på dyreområdet har ført til forbedringer. Den maksimale transporttid for slagtedyr er reduceret til otte timer, brændemærkning af heste er blevet forbudt, og import af hunde- og katteskind er blevet forbudt. Samtidig er salget af æg, der ikke kommer fra burhøns, steget voldsomt siden 1990'erne, og i 2007 udgjorde omsætningen af økologisk mælk, ost og æg 41 procent af den samlede omsætning.

Men nu ser man, hvordan den økonomiske krise har trængt spørgsmålet i baggrunden.

»Der er i dag, hvor vi står midt i en økonomisk krise, mindre interesse for at stramme reglerne for dyrevelfærd,« siger Peter Sandøe.

Som eksempel nævner han, hvordan Folketinget for nylig, da man skulle vedtage ny lovgivning vedrørende malkekvæg, valgte det mindst restriktive forslag og for eksempel ikke stillede krav om, at køer og kvier skal på græs, uden at det blev nogen stor sag. Der er langt igen før de 26 millioner danske svin, vi producerer årligt, bliver hyldet som nogle af naturens vidundere, der skal leve livet i frihed.

labo@information.dk

I mit arbejde har jeg mødt folk, der er super kyniske over for mennesker, men overengagerede i menneskeaber.

Hvis ens forhold til mennesker er forstyrret, så kan det være nemmere at få den sociale kontakt sammen med dyr — JILL BYRNIT, PRIMATOLOG

Jeg har altid beskæftiget mig med fødevarer og dyrevelfærd og har ikke blandet mig meget i udlændingepolitikken.

En af grundene til, at jeg forlod DF var jo, at jeg syntes, at udlændingepolitikken kammede over — CHRISTIAN H. HANSEN, DANMARKS FØRSTE DYREVELFÆRDSORDFØRER.

- Finhvalen. Danskerne valfartede i denne uge til Vejle Fjord, for at en hval ikke skulle dø ensom og alene. Men i virkeligheden ville den helst dø i fred, siger ekspert, som mener, at vi ofte misforstår, hvordan dyr og mennesker minder om hinanden. Foto: Scanpix/Claus Fisker

Alt materiale i Infomedia er ophavsretligt beskyttet.

Kunden må ikke sælge, videregive, distribuere, gengive eller mangfoldiggøre materiale fra Infomedia uden særlig og skriftlig aftale med Infomedia. Overført (downloadet) materiale skal

slettes efter anvendelsen og må ikke indlægges i informations-genfindingsystemer, som for eksempel elektroniske postsystemer, databaser, fælles netværk eller lignende.

Videreformidling

Kunden må foretage videreformidling (ved videreformidling forstås kopiering, distribution via elektronisk post, tilrådighedsstillelse i databaser, på netværk eller lignende) af modtagne overskrift- og indledningsformater inden for kundens egen virksomhed. Al anden videreformidling af materiale fra Infomedia skal aftales skriftligt med Infomedia.

Interview: 'Om ti år vil de fleste måltider være vegetariske'

21. januar 2010, Information, Sektion 2 (Bøger), Side 16 (kultur), Karen Syberg..., 2125 ord, Id: e1da18f2

Dokumentarisk. Den amerikanske succesforfatter, Jonathan Safran Foer, der brød igennem internationalt med sin debutroman, 'Alt bliver oplyst', har senest skrevet en gennemresearchet dokumentarisk bog om det industrialiserede landbrugs brutalitet. Men maden spiller også en subtil rolle i hans skønlitterære forfatterskab.

Henter billede...

Jonathan Safran Foer har skrevet to romaner. Debutromanen *Alt bliver oplyst* og *Ekstremt højt og utroligt tæt på*. Den første handler om en ung jødisk mand ved navn Jonathan Safran Foer, der rejser til Ukraine for at opspore den kvinde, der reddede hans bedstefar fra nazisterne.

Ekstremt højt og utroligt tæt på handler om en dreng, der mister sin far, da Twin Towers rammes af de to fly den 11.9.2001.

Senest har han så skrevet noget helt andet, nemlig en gennemresearchet bog om det moderne, industrialiserede landbrugs brutale behandling af dyr, *Om at spise dyr*.

Men uanset emnet optræder hans bedstemor som den centrale, familie bærende skikkelse. Hvad er der med den bedstemor, spørger jeg ham.

»Vi har alle disse idéer om, hvem vi er, og hvad vi tror, vi føler, og der er da også nogle før dig, der har spurgt mig, om min bedstemor var vigtig for mig, og jeg har svaret, at selvfølgelig er hun vigtig, hun er jo min bedstemor,« svarer Jonathan Safran Foer.

»Men når man så når til slutningen af retssagen og alle forklaringer er brugt, og anklageren holder beviset i vejret og siger: 'Her har vi den rygende pistol,' så må man jo erkende, at det er rigtigt. Min bedstemor er en central skikkelse, og det har sagt mig meget, jeg ikke vidste, at blive opmærksom på det.«

- Hvad?

»At der ligger noget uløst. Det er det uløste, man skriver på, og med en familie, der bortset fra mine bedsteforældre blev udryddet af nazisterne, er det jo ikke så underligt, at det forholder sig sådan. Der er huller, men jeg bliver tiltrukket af hullerne.«

Bedstemors kylling

Jonathan Safran Foer er **vegetar**, men samtidig skriver han i *Om at spise dyr* om den vigtige rolle, bedstemors kylling med gulerødder har spillet for familiesammenholdet.

Og om den rolle, mad har spillet for hende, der sultende måtte vandre til fods gennem et krigshærgnet Europa. Bedstemor løftede altid på lille Jonathan, når han kom, og igen når han forlod hende: Hun skulle mærke, om han havde taget på i vægt!

Og da han i bogen overvejer, om han skal lade sin søn vokse op som **vegetar**, er det tanken om, at sønnen aldrig vil få del i bedstemors kylling med gulerødder, der nager.

Så har han givet slip på en del af familiehistorien ved at blive **vegetar**?

»Den er snarere blevet flyttet til et andet sted,« svarer han.

»Det handlede jo i virkeligheden ikke om kyllingen, men om varmen i køkkenet og vores viden om, at bedstemor havde brugt to timer på at tilberede maden. Det vigtigste er, at det var vigtigt for hende og for os. Hun laver andre retter nu, og det er egentlig mere værdifuldt, fordi hun nu er en bedstemor, der ved, hvad hendes børnebørn gerne vil have. Det er mere velovervejet nu.«

Virkelighed eller troværdighed

Vi taler om de utallige amerikanske romaner, der fører hovedpersonen til Europa på jagt efter det tabte land. Det samme gør personen 'Jonathan Safran Foer' i *Alt bliver oplyst*, men i denne bliver det hurtigt 'hovedpersonens' guide, Alex, en ung ukrainsk mand med et temmelig ufuldkomment engelsk, der bliver centrum. Samt hans familiehistorie.

»Det er rigtigt, at Jonathan ikke er hovedpersonen. Det eneste, der er sandt i *Alt bliver oplyst*, er, at jeg har rejst til Ukraine, og at jeg ledte efter Augustine, der frelste min bedstefar fra nazisterne. Men jeg fandt hende ikke, jeg var end ikke på sporet. Resten er opdigtet. Alex er opdigtet og hans dårlige engelsk er opdigtet, så opdigtet, at det første brev om bogen, som jeg modtog, var fra en lingvist, der belærte mig om, at folk, der var ved at lære engelsk, slet ikke talte sådan.«

»Først blev jeg forskrækket, men så tænkte jeg, hvad betyder det? Hvis man vil suggerere virkelighed, kræver det, at man ser stort på virkeligheden. Mine personer skal ikke kunne bestå en virkelighedstest, de skal være troværdige.«

Bogen er den klogeste

»Når jeg begynder at skrive, har jeg hverken en historie, et argument, et tema eller andet. Men når man sidder med et hvidt stykke papir og en hel dag foran sig, så kan man ikke lade være med at skrive et eller andet.«

»Da jeg var barn, lavede vi eksperimenter i skolen ved at sprøjte en smule flydende sukker på et stykke brød og lade det ligge i dagevis. Så opstod der mønstre, som var fuldkommen uforudsigelige og utroligt fascinerende. Det er det samme, der sker, når man skriver. Man sprøjter en lille smule ud, skriver noget ned, og både forfatter, læser og personerne bliver overrasket. W.H. Auden sagde: 'Jeg skriver, så jeg kan se, hvad jeg tænker.'«

»Når man skriver, så dukker der for eksempel symboler op, og så prøver jeg at bruge dem, jeg skriver ikke i den forstand naivt. Men som digteren Joseph Brodsky har sagt, så er rimet klogere end digteren. Man beslutter at prøve noget, og så sker der sære ting, og ind imellem ender man med et resultat, der rækker langt ud over ens egne evner. - Og læserens med, bogen er også klogere end læseren.«

Kunst er unyttig

Selv om Jonathan Safran Foer begynder på bar bund, når han skriver, så må han vel have haft et tema i tankerne, da han valgte at skrive om 9/11?

»Det skulle overhovedet ikke være en bog om 9/11,« svarer han.

»Jeg skrev på en bog om en europæer, der sad og førte dagbog, men undervejs blev jeg interesseret i en barnestemme, der dukkede op. Det førte til en drengeskikkelse, der havde mistet sin far, som var død af et hjerteslag, han var bange for skyskrabere og fly, og da jeg på et tidspunkt lod min bror læse et stykke af bogen udbrød han: 'Det er jo 9/11, du sidder og skriver om!' Så kunne jeg selv se det, men alligevel synes jeg ikke, det er det, min bog handler om.«

»På den anden side er alle påvirket af 9/11, så hvis forfattere skriver om, hvad der rumsterer i deres bevidsthed, så er det næsten uundgåeligt, at 9/11 sniger sig ind, fordi det var så enorm en tildragelse.«

»Men i mine øjne er det ikke det vigtige. Det vigtige er skriften. Uanset om Michelangelo var i gang med Pietá eller David, så var det marmor, han arbejdede med.«

»Jeg kunne ikke tænke mig at skrive en politisk roman, ikke eksplicit. Måske med politiske undertoner, men jeg bryder mig ikke om de forfattere, der har et politisk formål med det, de skriver. Kunst eksisterer for sin egen skyld, den er unyttig, det er derfor den er forskellig fra alt andet.«

»I skolen havde jeg en lærer, der underviste i skulptur. Jeg arbejdede med skulptur dengang. Han sagde: Kunst er det eneste unyttige i verden. Derfor kan en bro ikke være kunst, arkitektur heller ikke. Jeg er ikke enig i, at arkitektur ikke kan være kunst, men jeg er enig i hans pointe, at kunst eksisterer for sin egen skyld.«

Bønder er kloge

- Men dit seneste projekt eksisterer ikke for sin egen skyld, det er en gennemresearchet bog om det industrialiserede landbrug, og hvad det gør mod dyrene?

»Det er en helt anden slags projekt, det er ikke en roman. Det var som at være svømmer og begynde at spille fodbold! Den krævede en helt anden bevidsthed, en anden tålmodighed, andre evner og en anden motivation. Med en roman begynder man, og så ser man, hvad der kommer ud af det. Her skulle jeg researche, researche, researche. Det var enormt frustrerende, men jeg var nødt til at gøre det.«

»En af de store forhindringer for et bedre landbrug er slagterierne. De gode landmænd kan ikke få slagtet deres dyr, eller de bliver tvunget til at forlade deres jord. Det er næsten umuligt at drive andet end industrialiseret landbrug i dag.«

»Historisk set er bønder meget kloge mennesker, der ved, hvordan man behandler dyrene og jorden. Men med det moderne landbrug er de i klemme. De er nødt til at tage store lån for at kunne drive landbrug, og når bankerne så kræver, at de skal ekspandere sig ud af krisen, er det eneste, de kan gøre, at tage større lån, købe mere jord, reducere fodermængden og pakke flere dyr sammen på den samme plads. I USA dyrkes der næsten ikke andet end majs, for det kan både mennesker og dyr spise, hvorimod mennesker ikke spiser græs. Derfor bliver dyrene fjernet fra græs og får majs at spise, det er den omvendte verden!«

Han taler om, hvor lidt folk ved.

»Landbruget argumenterer med, at man ikke ville kunne brødføde verdens befolkning uden det industrialiserede landbrug, men det er ikke sandt. Det kræver mange flere kalorier og meget større mængder vand at producere et stykke kød, end det kræver at dyrke planter.«

»Men det kræver ikke en krig eller en total samfundsændring at ændre fabrikslandbruget. Der er end ikke behov for nye værdier, vi skal bare håndhæve dem, vi har. Når systemet kan fortsætte, skyldes det folks uvidenhed.«

En 200-dollar-burger

Selv om Jonathan Safran Foer selv er **vegetar**, mener han, at man gør et bedre landbrug en bjørnetjeneste, hvis man stiller problemet op som et spørgsmål om vegetarianisme eller ej.

»Det er mainstream at sige, at man bekymrer sig om dyrevelfærd, om miljøet og om menneskers sundhed, men på den anden side må man se i øjnene, at de fleste ikke vil blive **vegetarer**,« fastslår han.

»Og ofte bliver det dét, diskussionen kommer til at handle om. Resultatet bliver, at man diskuterer folks identitet i stedet for vores mulige valg. Det bliver intimiderende. Hvis man i stedet blev enige om at afstå fra kød en dag om ugen, så ville det i USA svare til fem millioner biler færre på vejene!«

»Der ville ske mange ting, hvis forbruget af kød gik ned. Ingen kender de reelle priser, hvis landbruget ikke blev subsidieret. Man skulle indregne løn til de ansatte og skaderne på miljø, vand og luft. Det er ikke omkostninger, som McDonald's betaler, for slet ikke at tale om, hvad hjerte-kar-sygdomme, diabetes og andre følgesygdomme koster samfundet. Det er os, der betaler det. Så hvis McDonald's skulle betale de reelle omkostninger, ville en burger koste omkring 200 dollar. Og vi ville ikke få noget som helst godt for de penge.«

Jonathan Safran Foer ser imidlertid lyst på fremtiden. Af de unge, der går på college, er i dag 18 procent **vegetarer**, fortæller han.

»Når disse studerende bliver fremtidens kulturbærere, vil holdningen ændre sig,« mener han. »Den hurtigst voksende forbrugsartikel i USA er burfri æg,« fortæller han.

»De værdier, vi taler om, sundhed, raske dyr, nærende mad osv. er hverken liberale eller konservative, der er ingen, der er uenige i dem, end ikke landmændene. Men landmændene dyrker det, de bliver bedt om, så hvis forbrugerne kræver grøntsager og godt kød, så er det dét, de leverer.«

Om ti år

- Men selv når landmænd snakker indbyrdes, går det jo på melodien: 'Forbrugerne vil ikke betale for det', og 'de par dage om året, hvor jorden får gylle, holder den nok til' osv. osv.

»Der er mange ting, som ikke er nemme. Det var heller ikke nemt, da kvinderne kom ud på arbejdsmarkedet. Og det var ikke nemt at sætte en stopper for slaveriet ... men jeg har det ikke godt med analogier, for man behøver ingen analogier. Inviter 100 mennesker ind for at se en moderne bedrift, og alle 100 vil vide, at det her er forkert.«

- Du hører også folk sige: 'Men jeg elsker kød og kunne ikke tænke mig at undvære det!'

»Der er også andre ting, folk elsker, som de nu og da siger nej til. For eksempel går man ikke rundt og har sex med hvem som helst hele tiden, og man stjæler heller ikke uden videre fra andre.«

»Men det siger noget dybtgående om vores kultur, at man i stigende grad ikke kan eller vil sige nej,« erkender Jonathan Safran Foer.

- Det er vel en forhindring for den udvikling, du forestiller dig?

»Der er masser af forhindringer,« svarer han med et skuldertræk, »men de fleste mennesker er først ved at opdage problematikken nu. Om ti år tror jeg, at flertallet af måltider vil være vegetariske, og det er det, man skal sigte efter: måltider, ikke folk.«

ksy@information.dk

Fakta: Blå bog

- Jonathan Safran Foer (f. 1977) kommer fra en jødisk familie.
- Han er gift med romanforfatteren Nicole Krauss. Parret har to børn, familien er **vegetarer**.
- Han har en filosofigrad fra Princeton University og har et akademisk forfatterskab bag sig.
- Hans to romaner, 'Everything Is Illuminated' (2002) (da. 'Alt bliver oplyst' 2003. 2005. 2009) og 'Extremely Loud and Incredibly Close' (2005) (da. 'Ekstremt højt og utrolig tæt på' 2005) har modtaget adskillige litterære priser og er oversat til 36 sprog.

Alt materiale i Infomedia er ophavsretligt beskyttet.

Kunden må ikke sælge, videregive, distribuere, gengive eller mangfoldiggøre materiale fra Infomedia uden særlig og skriftlig aftale med Infomedia. Overført (downloadet) materiale skal slettes efter anvendelsen og må ikke indlægges i informations-genfindingssystemer, som for eksempel elektroniske postsystemer, databaser, fælles netværk eller lignende.

Videreformidling

Kunden må foretage videreformidling (ved videreformidling forstås kopiering, distribution via elektronisk post, tilrådighedsstillelse i databaser, på netværk eller lignende) af modtagne overskrift- og indledningsformater inden for kundens egen virksomhed. Al anden videreformidling af materiale fra Infomedia skal aftales skriftligt med Infomedia.

Anm: International kronik: Identitet, ideer og vold - et opgør med Amartya Sen

5. oktober 2010, Information, Sektion 1, Side 18 (Debat), Shaker B. Srinivasan..., 1147 ord, Id: e237f63e

Lige så vigtigt det er at kritisere forsimplede og indsnævrende identitetsbegreber i vores multikulturelle verden - lige så farligt er det at bortnuancere de tankemønstre, som identitetsforankrer kritisable adfærdsformer, som f. eks. gør religion til lov.

Henter billede...

Shaker B. Srinivasan er indisk økonom @ Butterflies and Wheels og Information Oversat af Niels Ivar Larsen

»At insistere på den menneskelige identitets singularitet, gør ikke blot os alle mindre.

Det gør også verden mere brændbar. Alternativet til de fremherskende mono - kategoriseringer er ikke en urealistisk modpåstand om, at vi så alle er mere eller mindre ens. Snarere ligger de bedste forhåbninger til en højere harmoni i vor plagede verden i vore identiteter mangfoldighed - en mangfoldighed, som kan modvirke de skarpe opdelinger omkring en enkelt forhærdet, skillelinje, der angiveligt ikke kan overskrides. Vor fælles menneskelighed bliver et bytte for barbari, hvis forskelle mellem mennesker bliver indsnævret i et konstrueret system af magtfulde monokategoriseringer.« Sådan skriver den indiske Nobelpristager Amartya Sen i artiklen »Hvorfor religiøs identitet ikke er skæbne«. Citatet kan her tjene som en sammenfatning af det, der er hovedærinde for Sen i hans bedst kendte bog Identitet og vold (udgivet på Informations forlag i 2007, red.): At konflikter og vold ikke udspringer af splid mellem kulturer, religioner eller civilisationer, men derimod skabes og næres af illusionen om, at folkegrupper kun har én identitet, og at denne adskiller dem fra alle andre.

Sens hypotese er ganske besnærende. Men den hviler i mine øjne på en slet defineret og hul forståelse af identitetsbegrebet.

Samtidig er den farlig, fordi den implicit rummer det budskab, at vi skal afstå fra ' at identitets -fikser' tankesæt og adfærdsmønstre, også når disse er i fundamental modstrid med menneskeretsidealer om ytrings-og tankefrihed, samme retsprincipper for alle og en sekulær samfundsorden.

For nogle år siden besøgte jeg en landsby i den indiske delstat Tamil Nadu på vegne af en gruppe investorer fra Madras. Mine opdragsgivere stammede selv fra landsbyen, og det var deres ønske at opkøbe brakjord og forære den til landsbyens jordløse daglejere.

Jeg skulle som økonom bedømme projektets gennemførlighed og udvikle en fordelingsmekanisme. Da jeg ankom, bad de lokale jordejere om et møde for at fortælle om deres syn på sagen. Alle fremførte stærke forbehold over for at give jord til daglejerne.

Deres begrundelse: Daglejerne tilhørte Valaiyarfolket, en såkaldt 'afnotificeret stamme'. I kolonitiden havde briterne identitets -bestemt, 'notificeret', en række folkegrupper i provinsen, heriblandt valaiyarierne for »forbryderisk anlagte og upålidelige«. Disse grupper kendtes herefter kollektivt som 'notificerede stammer'. Da Indien blev uafhængigt, skulle der gøres op med stigmatiserende identitet, og valaiyarierne med flere blev nu i stedet betegnet som 'afnotificerede stammer'. Men stigmatiseringen og de negative fordomme holdt sig uforandret!.

Mangesidet identitet

Som vi har set, drager Sen den antagelse i tvivl, »at vi må have én dominerende og principiel identitet«. Som Sen anfører i forordet til Identitet og vold: »Den samme person kan uden modsætning være amerikanske statsborger, af caraibisk oprindelse, med afrikanske forældre, kristen, venstreorienteret, **vegetar**, langdistanceløber, historiker, skolelærer, romanforfatter, feminist, heteroseksuel, tilhænger af homoseksuelles rettigheder, teaterelsker, miljøaktivist, tennisfan, jazzmusiker og dybtfølt tilhænger af den antagelse, at der lever intelligente væsener i det ydre rum, med hvem det er akut nødvendigt, at vi fører en samtale«. Hertil er blot at sige: Ja, selvfølgelig. Og hver enkelt af disse identiteter kan yderligere opdeles i endnu finere bestemmelser - en **vegetar** kan være laktovegetar, veganer, frugivor, makrobiotiker osv. Eller de kan bringes under grovere fællesidentiteter - en kristen, en muslim og en jøde kan f. eks. under ét karakteriseres som monoteistiske teister.

Men skønt vi har disse mangfoldige identiteter, er de fleste irrelevante i en given kontekst. Som Sen medgiver: »Prioriteringen mellem mangfoldige identiteter må bero på den aktuelle situation.

Ved et middagsselskab er det identiteten '**vegetar**', på konsulatet er det identiteten 'fransk statsborgerskab', som tæller.

Husker De Omar Sheikh? Han er elev fra London School of Economics, skakekspert, cricketfan og af hankøn.

Men ingen af disse identiteter har nogen relevans for den kendsgerning, at han var hjernen bag bortførelsen af og drabet på den amerikanske journalist Daniel Pearl.

At Sheikh er gudfrygtig muslim har derimod relevans for drabet på Pearl. Det skal jeg vende tilbage til.

Sens anden stråmand

Efter opgøret med forestillingen om den singulære identitet går Sen over til at imødegå den forestilling, at »vi opdager vores identitet uden mulighed for selv at vælge den«. Jeg er enig med Sen i, at vi ikke 'opdager' vores identitet ved en eller anden metafysisk proces. Imidlertid 'vælger' vi heller ikke vore identitet.

Hvad vi vælger er ideer, det vil sige vore idealer, værdier og antagelser. Ydermere er vores tankegang og adfærd ikke kun et produkt af, hvilke anskuelser vi hylder, men også et spørgsmål om, med hvilken lidenskab vi hylder dem.

Selvordsbomberen, som ikke blot myrder 'vantro', men også sig selv, er mere lidenskabeligt engageret i sine antagelser end en person med samme antagelser, som respekterer anderledestænkendes liv.

Djævelen er som bekendt i detaljen, og hvis vi vil analysere voldens årsager, er det snarere ideerne end de forestillede identiteter, vi må fokusere på.

Det er ikke, fordi individer som Omar Sheikh identitetsbestemmes som muslimer, at de dræber individer som Daniel Pearl. De er på grund af en notorisk højere tilbøjelighed blandt muslimer til at begå vold, når de konfronteres med en situation, der opfatter som fjendtlig over for deres ideer, at det kan have relevans at identitetsbestemme individer som Omar Sheikh som muslimer.

Religion forgifter

Som redaktør Abdel Rahman al-Rashed skrev i den panarabiske avis Al-Sharq al-Awsat: »Det er en sikker kendsgerning, at alle muslimer er terrorister, men en lige så sikker og exceptionelt smertelig kendsgerning, at næsten alle terrorister i dag er muslimer.

«Hvorfor har muslimer en højere tilbøjelighed til at begå terror? En religion er en sæt af ideer, enten nedfældet på skrift, som oftest for længe siden, eller videreleveret mundtligt i generationer.

Nogle ideer i sættet kan være farlige, og vil - hvis de ikke imødegås eller ignoreres - gøre verden »mere brændbar« for nu at bruge Sens formulering.

Ideen om ukrænkelighed, ideen om at kvinden er en fristerinde, som er manden underlegen, og ideen om, at homoseksualitet er en dødssynd, er ikke uskyldige, private anskuelser. Og det er ideerne om, at frafaldne, blasfemikere ogantro bør dræbes ej heller.

Det er i det globale civilsamfunds bedste interesse at underkaste sådanne ideer en både empirisk og logisk granskning samt en moralsk eftertanke.

Viser de sig at være farlige, må de ufortøvet imødegås og forkastes. At erklære en idé for hævet over kritik og afstandtagen, fordi den er Guds ord, som er kommunikeret igennem hans sidste og eneste sande profet, er i sig selv en farlig idé, uanset hvor mange milliarder mennesker, der hylder den. Det burde professor Sen indse! Progressive og velmenende mennesker, som forplumrer erkendelsen af ideer, som er iboende farlige, ved at betegne dem som 'fejlfortolkninger af religion' eller søger at forklare handlinger, der er eksplicit legitimerer sig selv ved sådanne ideer med helt alternative eller psykologiserende henvisninger f. eks. til materiel frustration, er slet og ret uredelige.

Alle farlige tankesæt må utvetydigt udstilles og smides på historiens mødding.

Det er forkert at sætte identitet mellem kritik af irrationelle og dødbringende ideer og kritik af en identitet og derpå stemple førstnævnte kritikere som splittelsessøgende og hadefulde.

- Nobelprisvinderen, økonomen Amartya Sen, har fået mange priser for sine teorier om menneskelig udvikling og identitet. FOTO: INDRANIL MUKHERJEE/ SCANPIX

Alt materiale i Infomedia er ophavsretligt beskyttet.

Kunden må ikke sælge, videregive, distribuere, gengive eller mangfoldiggøre materiale fra Infomedia uden særlig og skriftlig aftale med Infomedia. Overført (downloadet) materiale skal slettes efter anvendelsen og må ikke indlægges i informations-genfindingssystemer, som for eksempel elektroniske postsystemer, databaser, fælles netværk eller lignende.

Videreformidling

Kunden må foretage videreformidling (ved videreformidling forstås kopiering, distribution via elektronisk post, tilrådighedsstillelse i databaser, på netværk eller lignende) af modtagne overskrift- og indledningsformater inden for kundens egen virksomhed. Al anden videreformidling af materiale fra Infomedia skal aftales skriftligt med Infomedia.

Information

Bagsiden : Sådan er kapitalismen : Intet Ungdomshus, ingen McDonald's

16. november 2010, Information, Sektion 1, Side 7, Thomas Hebsgaard..., 452 ord, Id: e24b5400

Uden kunderne fra det nu lukkede Ungdomshus kan den nærliggende McDonald's på Nørrebro Runddel ikke løbe rundt.

Henter billede...

»Jeg vidste godt, det ville blive interessant, det her.

Men ikke desto mindre er det sandheden,« siger franchisetager Kaj Johansen, som lidt endnu driver McDonald's-restauranten på Nørrebros Runddel i København, en spytklat fra Ungdomshusets tidligere adresse på Jagtvej 69.

Information ringer for at høre, om det virkelig kan være rigtigt, at en antikapitalistisk veganerhøjborg som Ungdomshuset har været med til at holde liv i noget så animalsk og kapitalistisk som McDonald's.

»20-25 procent af vores natomsætning forsvandt, da Ungdomshuset forsvandt,« insisterer Kaj Johansen.

I samspil med trafikregulering af Nørrebrogade har det taget livet af hans forretning.

- Men så vidt jeg ved, var der mange **vegetarer** og veganere, som kom i Ungdomshuset? »Ja, det vidste jeg også godt, du ville sige. Men ikke desto mindre er det sandt - og jeg kan garantere dig for, at det sgu ikke var salat, vi solgte om natten.« - Hvad købte de så? »Big Mac, cheeseburgere - ganske normale produkter.

Det var jo ganske almindelige mennesker, som var til koncert.« - Var kunderne primært koncertgæster eller også dem, som kørte Ungdomshuset? »Det er klart, at hvis de holdt koncert, var der væsentligt flere mennesker.

Men vi var ikke i tvivl om, at også nogle af dem, der brugte Ungdomshuset i det daglige, var kunder i vores restaurant.

Jeg siger ikke, at veganerne spiste vores mad - men der var i hvert fald nogen, som kom i Ungdomshuset.

Det bar uniformen præg af.«.

Snigende veganere?

Køddebatten har i perioder fyldt en del internt i Ungdomshuset, der de sidste mange år af sin levetid havde rent vegansk køkken.

»Hvis der var nogen fra Ungdomshuset, der brugte McDonald's, har det været i det skjulte. Noget, man lod som om, man ikke gjorde,« siger Birgit Hamming, som frem til lukningen i 2007 var aktiv i køkkenet.

Punkmusikeren Sune Køter skabte i 1998 kontroverser i Ungdomshuset med sangen ' Kød', som handlede om, at man måtte spise, hvad man ville.

»Der var virkelig hardcore folk, som brugte begrebet ' artsracisme' og mente, at folk, der spiste kød, var racister, fordi de satte en grænse mellem mennesker og dyr. Det er jo

filosofisk meget spændende - det var bare ret belastende hele tiden at høre på,« siger han.

Begge de tidligere ungdomshusbrugere mener, at McDonald's forklaring på lukningen er lidt forsimplet: »Det kan selvfølgelig være, at der er nogle veganere, som har sneget sig ud klokken fem om morgenen og listet hen og fået en Big Mac - det er der garanteret.

Men konklusionen er ikke, at folk fra Ungeren spiste McDonald's, konklusionen er, at folk fra Ungeren holdt liv i området. Nu er området dødt, og derfor dør McDonald's også,« siger Sune Køter.

THEB@INFORMATION.DK

Alt materiale i Infomedia er ophavsretligt beskyttet.

Kunden må ikke sælge, videregive, distribuere, gengive eller mangfoldiggøre materiale fra Infomedia uden særlig og skriftlig aftale med Infomedia. Overført (downloadet) materiale skal slettes efter anvendelsen og må ikke indlægges i informations-genfindingssystemer, som for eksempel elektroniske postsystemer, databaser, fælles netværk eller lignende.

Videreformidling

Kunden må foretage videreformidling (ved videreformidling forstås kopiering, distribution via elektronisk post, tilrådighedsstillelse i databaser, på netværk eller lignende) af modtagne overskrift- og indledningsformater inden for kundens egen virksomhed. Al anden videreformidling af materiale fra Infomedia skal aftales skriftligt med Infomedia.

Mødet med kødindustrien er en klam oplevelse

📅 21. januar 2010, Information, Sektion 2 (Bøger), Side 12 (kultur), Tonny Vorm..., 885 ord, Id: e1da18bc

Ny bog. Jonathan Safran Foers bog om at spise dyr efterlader læseren med kvalme - og sulten efter viden om, hvordan det står til i Danmark.

Henter billede...

Om at spise dyr • Jonathan Safran Foer • Tiderne Skifter • Oversat af Jan Hansen • 400 sider • 299 kr.

Amerikanerne elsker dyr. Alene grise spiser de mere end 115 millioner af om året. Og de kan ikke få dyrene billigt nok. Mindre end én procent af det kød, der bliver konsumeret i USA i dag, er produceret på traditionelle familiebrug. Resten kommer fra kæmpestore industrielle landbrug, hvor slagtede burhøns ofte ligger og opsuger såkaldt kyllingemøgssuppe - altså deres eget bakteriefyldte lort - inden de bliver købt af sultne mennesker. Og orner får fjernet deres testikler uden bedøvelse.

De færreste af os har indblik i, hvad der egentlig foregår af barbariske, miljøforurenende og sundhedsskadelige ting og sager et sådant svinagtigt sted, »men de fleste af os har gennemskuet det vigtigste, nemlig at noget er raviruskende forkert,« skriver Jonathan Safran Foer i *Om at spise dyr* - et stykke såkaldt nonfiction, derfølger sig til den bølge af nyere amerikanske bøger, der alle er båret af undren over, hvor få krav vi stiller til det, vi spiser.

Blandt de mest prominente af slagsen er Eric Schlossers *Fast Food Nation* (2001), Michael Pollans *The Omnivore's Dilemma* (2006) og Bill Bufords *Heat* (2006). I modsætning til forfatterne til disse titler er Safran Foer som bekendt prosaist. Også herhjemme har vi fået hans gode romaner, *Alt bliver oplyst* (2002) og *Ekstremt højt & utroligt tæt på* (2005).

Efter at have skrevet sidstnævnte blev Safran Foer (født 1977) far for første gang. Det motiverede ham til at sætte sig ind i »så meget som muligt vedrørende kødbranchen for bedre at kunne træffe en beslutning om, hvad slags mad vi skal lade min søn spise,« som han skriver til verdens førende producent og distributør af kylling, oksekød og svinekød i et brev, hvori han beder om lov til besøge nogle af deres virksomheder.

Indbrud på kyllingefarm

Men Safran Foer hører aldrig fra Tyson Foods, som de hedder. I stedet bryder han sammen med aktivisten C ind på et stort industrielt landbrug, hvor de pludselig står i en hal med titusinder af kyllinger.

Det skal Safran Foer lige vænne sig til, og da det er gjort, går det op for ham, »at en forfærdelig masse af dem er døde. Nogle af de døde kalkunkyllinger er oversmurt med blod, andre er fulde af sår. Nogle af dem ser ud, som om der er blevet hakket i dem, efter at de er døde, andre er gået næsten helt i opløsning og ligger bare som små bunker nedfaldne blade.«

De er flere af sådanne levende reportager, og de er bogens stærkeste elementer. Her udfolder Safran Foer sit talent for at fortælle originale og vedrørende historier, som han veloplagt krydrer med tal, anekdoter og fakta fra tre års læsninger og research om emnet.

Mindre oplagt er forfatteren, når han begynder at filosofere over, hvorfor det er kommet så vidt, at vi propper os med lort, og hvad vi skal gøre ved problemet. Ikke mindst den bærende pointe tangerer til noget sludder. I Safran Foers øjne er det eneste alternativ til at spise kød fra industrielt landbrug nemlig at blive **vegetar**.

»Hvis du som læser lader dig inspirere af denne bog til at købe kød fra de alternative producenter, men samtidig bliver ved med somme tider at aftage kød fra det industrielle landbrug, har du fundet en løsning, som *ikke* er en løsning,« skriver Safran Foer.

Javel, skal vi så også hver især opgive vores personlige miljøkamp, fordi vi glemmer at slukke lyset på badeværelset en enkelt gang?

Nej, når blot vi husker at slukke de fleste gange, så går det vel den rette vej.

Det samme her: De industrielle landbrug ville tjene ti gange så lidt og dermed på sigt nok også producere ti gange så lidt, hvis spiste ti gange mindre af deres produkter og i stedet konsumerede mere kød, fisk og fjerkræ fra de alternative landbrug.

At udelukkende spise frugt og grønt, hvad jeg selv forsøger på, er et godt alternativ, men ikke det eneste.

En anden verden

Efterhånden som siderne i *Om at spise dyr* bliver vendt, står det klart, at den intellektuelle humanistiske **vegetar** Jonathan Safran Foer fra Brooklyn lever i en helt anden verden end langt de fleste andre af os.

Og det er så bogens andet problem, eller rettere, det er sådan set vores eget problem, nemlig spørgsmålet om, hvordan det står til i Danmark.

Safran Foer underbygger som nævnt sine uhyrlige beskrivelser med regler fra det amerikanske landbrugsministerium og tal fra diverse undersøgelser. Blandt andet oplyses det, at selvmordsraten blandt farmerne er fire gange så høj som i resten af befolkningen. At en fjerdedel af amerikanerne hvert år bliver syge af mad, de spiser. At den animalske fødevarersektor producerer 130 gange så meget afføring som Amerikas samlede befolkning, og »al det pis og lorts forureningspotentiale er 160 gange så stort som alt landets kommunale kloakaffald.«

Hvordan står det til i Danmark? Det er naturligvis ikke Jonathan Safran Foers opgave at undersøge, men efter endt læsning sad jeg tilbage med endnu et indtryk af, at folk er skrupskøre i USA, men en endnu større lyst til at vide noget om, hvorvidt vi er meget bedre selv.

Skulle der befinde sig en derude med mod på at løfte den opgave, så start med at læse *Om at spise dyr* for at få en fornemmelse for, hvordan et sådant projekt trods visse skønhedsfejl kan ende som en vedrørende og velskrevet bog.

bøger@information.dk

Alt materiale i Infomedia er ophavsretligt beskyttet.

Kunden må ikke sælge, videregive, distribuere, gengive eller mangfoldiggøre materiale fra Infomedia uden særlig og skriftlig aftale med Infomedia. Overført (downloadet) materiale skal

slettes efter anvendelsen og må ikke indlægges i informations-genfindingsystemer, som for eksempel elektroniske postsystemer, databaser, fælles netværk eller lignende.

Videreformidling

Kunden må foretage videreformidling (ved videreformidling forstås kopiering, distribution via elektronisk post, tilrådighedsstillelse i databaser, på netværk eller lignende) af modtagne overskrift- og indledningsformater inden for kundens egen virksomhed. Al anden videreformidling af materiale fra Infomedia skal aftales skriftligt med Infomedia.

Nyt parti afviser statsminister, der vil slå dyr ihjel

17. juni 2010, Information, Sektion 1, Side 5, Mette Klingsey..., 459 ord, Id: e20f79d5

Bagsiden: Partiet Fokus vil ikke pege på en statsminister, der vil slå dyr ihjel. Det gør det ulig svært for partiet pege på en statsministerkandidat Dyrevelfærd.

Henter billede...

Det kan bliver mere end svært for det dyrevenlige parti Fokus at finde sig en statsministerkandidat frem mod næste valg. Formand Christian H. Hansen slår i et angreb på den nye hundelov - der vil føre til aflivning af en række herreløse hunde - fast, partiet ikke vil pege på en statsminister, der er villig til at ofre dyreliv: »Vi hverken kan eller vil pege på en statsminister, der vil slå dyr ihjel,« skriver han i et indlæg i Jyllands-Posten.

- Henrik Sass Larsen, er din partiformand Helle Thorning-Schmidt villig til at slå dyr ihjel? »Vi slår en del dyr ihjel, og det tror jeg også, vi vil komme til fremover. Ganske mange danskere er sådan indrettet, at de gerne vil have kød - det holder vi fast ved. Og min partiformand er så vidt jeg ved heller ikke selv **vegetar**.« - Men Fokus vil ikke pege på en statsministerkandidat, der vil slå dyr ihjel - hvad vil I gøre med den trussel? »Det må vi prøve at overleve. Sådan må det blive.

Der er jo faktisk også dyr, der slår dyr ihjel. Hvad stiller vi op med dem? Som tidligere katteejer ser jeg gerne, at vi får hunde til at holde op med at spise katte.

Fugle og mus er jeg ligeglad med,« siger Socialdemokraternes politiske ordfører.

O. K., vi vender os mod Venstre, der så vidt vides er det eneste statsministeralternativ til S.

- Peter Christensen, er din partiformand Lars Løkke Rasmussen villig til at slå dyr ihjel? »Det er beklageligt, hvis Christian H. Hansen ikke mener, at han kan støtte hverken en borgerlig eller en socialdemokratisk ledet regering efter næste valg.

Men det kan så ikke være anderledes af den grund, at mange danskere nok ikke er villige til at spise levende grise. Og at disse grise i øvrigt ikke ville være levende i ret lang tid, hvis

man er tilstrækkelig sulten.« - Men er det vigtigere for Venstres formand at slå dyr ihjel end at komme Christian H. Hansen i møde? »Jeg kan kun gisne om, hvad statsministeren vil svare, men da han ikke er veganer, og da Venstres politik heller ikke forbyder folk at spise kød, er vi nok der, hvor selve forhandlingen ikke vil kunne give noget resultat,« siger den politiske ordfører.

Det betyder højst sandsynlig, at det lille nye parti må rette blikke og stemmerne mod enten Liberal Alliance eller Enhedslisten - de eneste partier, der sammen med Fokus stemte imod hundeloven. Ups; dér er ingen, der kandiderer til posten som statsminister.

Det ser altså svært ud for Christian H. Hansen efter den hårde, men dyrevenlige melding. Med mindre det skal læses som et løfte om, at Fokus selv stiller med en statsministerkandidat, når valget for alvor nærmer sig.

MEK@INFORMATION.DK

- Fokus' formand Christian H. Hansen slår fast, partiet ikke vil pege på en statsminister, der er villig til at ofre dyreliv. FOTO: SCANPIX

Alt materiale i Infomedia er ophavsretligt beskyttet.

Kunden må ikke sælge, videregive, distribuere, gengive eller mangfoldiggøre materiale fra Infomedia uden særlig og skriftlig aftale med Infomedia. Overført (downloadet) materiale skal slettes efter anvendelsen og må ikke indlægges i informations-genfindingssystemer, som for eksempel elektroniske postsystemer, databaser, fælles netværk eller lignende.

Videreformidling

Kunden må foretage videreformidling (ved videreformidling forstås kopiering, distribution via elektronisk post, tilrådighedsstillelse i databaser, på netværk eller lignende) af modtagne overskrift- og indledningsformater inden for kundens egen virksomhed. Al anden videreformidling af materiale fra Infomedia skal aftales skriftligt med Infomedia.

Mad og CO 2

📅 22. maj 2010, Information, Sektion 2 (Moderne Tider), Side 18, KATRINE KLINKEN..., 698 ord, Id: e205f5e6

Værs'go' og spis Klimamad er flere lokale grønsager.

Klimavenlig mad er et relativt nyt begreb, men det er relevant. Omkring 30 procent af al CO2-udledning kommer fra fødevareproduktionen, bl. a. landbruget.

Henter billede...

Husdyr belaster klimaet mere end planter, og herhjemme spises enorme mængder kød. Men vi behøver ikke blive **vegetarer** eller gå tilbage til den måde, man spiste på før industrialiseringen. At spise klimavenligt er mere end blot økologi og betyder bl. a., at man spiser lokalt produceret og mere grønt og mindre kød.

Der er mange flere smags-, teksturog konsistensoplevelser i grøntsager end i kød. Så det er ikke kun for at være politisk korrekt eller puritansk, at det er en fornøjelse at spise mere grønt, frugt og i det hele taget vegetabilsk.

Lige nu pibler det frem, og det er tid til nye kartofler, salater, krydderurter og små spæde grønsager. Ved at spise meget af dem sammen med mindre kød er man med til at påvirke i den rigtige retning.

Salat med jordbær, basilikum og frisk gedeost (Til 4 personer)

500 g friske danske jordbær 1 grønt salathoved 1 potte frisk basilikum 1 lille, nyt løg eller et par skalotteløg Dressing: 2 spsk. frisk limesaft et drys salt friskkværnet peber eller knust sort peber 1 dl jomfruolivenolie 4 tynde skiver groft rugbrød ca. 150 g frisk gedeost, evt. i olie Skyl jordbærrene fri for jord i koldt vand lige før de skal bruges. Lad dem dryppe godt af. Nip bladene af, og skær store bær i mindre stykker.

Skyl salat-og basilikumblade, og lad dem dryppe godt af. Hak løget fint.

Dressing: rør lime, salt og peber sammen med olivenolie.

Bland jordbær, salatblade og basilikum med løg og dressing.

Skær hver brødske i 3-4 trekanter.

Rist dem på en tør pande eller brødrister. Kom frisk gedeost på og server til salaten.

Pizza med nye kartofler og grønne asparges - 4 stk.

Pizzadej: 25 g gær 3,5 dl lunkent vand 1 spsk. groft havsalt 0,5 dl olivenolie 200 g groft hvedemel (gerne frisktmalet) ca. 400 g hvedemel Fyld: 4 spsk. olivenolie 1 dl finthakket bredbladet persille 400 g nye kartofler + 1 spsk. olivenolie 12 grønne asparges (ca. 500 g) 200 g fast komælksost og parmesanost Smuldr gæren ud i lidt af vandet og rør, til den er opløst. Tilsæt resten af vandet, salt og olivenolie. Rør groft hvedemel i og derefter hvedemel, til dejen kan æltes. Ælt dejen, til den er glat og smidig. Lad den hæve ved stuetemperatur ca. 1 time. Kan også hæve koldt ca. 10-24 timer, men mængden af gær skal så halveres.

Ælt dejen igennem og rul den tyndt ud i 4 cirkler med en diameter på ca. 40 cm.

Pensel bundene med olivenolie og drys med fint hakket persille.

Skrub kartofler og skær dem til tynde chips. Vend dem i olie og fordel dem på pizzabundene.

Skyl aspargeserne og bræk den nederste træede ende af. Skær resten i stykker på 3-4 cm og de tykkeste i halve på langs. Fordel dem på pizzaerne og drys med de to slags ost.

Bag pizzaerne i 250 grader varm ovn ca.

20 min. evt. ad flere omgange, så ovnen ikke bliver for kold.

Rabarber, marinerede hvedekerner og sød yoghurt

125 g hele hvedekerner, evt. perlespelt 75 g rosiner 1 dl appelsinsaft Rabarberkompot: 300 g rabarber 75 g rørsukker ca. 3 spsk. flydende honning ca. 0,5 tsk. fintrevet appelsinskal 0,5 stang vanilje 250 g 10 pct. pct. yoghurt naturel (græsk type) ca. 0,5 tsk. fint revet appelsinskal Læg hvedekerner i blød i koldt vand ca.

10 timer. Perlespelt skal ikke sættes i blød. Læg rosiner i blød i appelsinsaft.

Rabarberkompot: Skyl rabarberne i koldt vand. Skær dem i stykker og læg dem i et ovnfast fad. Drys med sukker.

Dæk fadet til og bag ca. 15 min. ved 150 grader. Kompot kan også koges forsigtig i en gryde. Rabarberne kan let koge ud.

Kog hvedekernerne møre ca. 15 min.

Dryp af i et dørslag, og lad dem køle af.

Tilsæt en blanding af honning, vanilje -korn og fint revet appelsinskal. Lad gerne blandingen marinere nogle timer.

Vend de marinerede korn sammen med rabarberkompotten. Bland yoghurt med fint revet appelsinskal og spis det hele sammen, evt. med lidt ekstra honning.

modernetider@information.dk

Alt materiale i Infomedia er ophavsretligt beskyttet.

Kunden må ikke sælge, videregive, distribuere, gengive eller mangfoldiggøre materiale fra Infomedia uden særlig og skriftlig aftale med Infomedia. Overført (downloadet) materiale skal

slettes efter anvendelsen og må ikke indlægges i informations-genfindingsystemer, som for eksempel elektroniske postsystemer, databaser, fælles netværk eller lignende.

Videreformidling

Kunden må foretage videreformidling (ved videreformidling forstås kopiering, distribution via elektronisk post, tilrådighedsstillelse i databaser, på netværk eller lignende) af modtagne overskrift- og indledningsformater inden for kundens egen virksomhed. Al anden videreformidling af materiale fra Infomedia skal aftales skriftligt med Infomedia.

Det hele starter med en selv

16. juli 2010, Information, Sektion 1, Side 4, Sofie Tholl..., 785 ord, Id: e219abde

Klimaknægten: Han spiser ikke kød og køber kun økologiske madvarer. Han foretrækker at køre 75 km på cykel dagligt fremfor at køre i bil. Han tager et fragtskib til Mexico i stedet for at sætte sig op i en flyvemaskine. Benjamin Bro-Jørgensen gør det, folk ville ønske, de gjorde, for at bremse klimaets forandringer.

Henter billede...

Benjamin Bro-Jørgensen beskæftiger sig ikke med andet end kampen mod klimaets forandringer. Han droppede ud af gymnasiet, fordi han ikke kunne koncentrere sig om andet klimaet. Som aktivist i klimabevægelsen blev avisraternes afkast sat i Vestas aktier, og han vil hellere gå en ekstra time med leen end tænde traktoren, når der skal fjernes ukrudt i det økologiske bofællesskab, hvor han er i landbrugspraktik. For vi kommer kun dommedag nærmere, hvis ikke vi starter med os selv, siger Benjamin Bro-Jørgensen, der er 19 år gammel.

Da Benjamin Bro-Jørgensen tropper op på Information, har han jord under neglene og en rygsæk på ryggen.

Han har lige netop tid til at kigge forbi imellem alle sine møder i København. Møder om klimaet. Den kamp, der optager hele hans liv.

»Der går aldrig en dag, uden jeg tænker på klimaet,« siger han og fortsætter, »Som jeg ser det, er klimaets forandringer den største udfordring, vores civilisation har stået over for. Jeg kunne kæmpe mod rigtig mange uretfærdigheder. Fattigdom og den svækkede velfærd, men klimaet er grundlaget for det hele. Hvis vi ødelægger vores planet, så kan det være ligegyldigt med resten.

Når ørkenen spreder sig, og oversvømmelser kommer, så kommer alt alligevel langsomt til at gå ned,« siger Benjamin Bro-Jørgensen.

Vil gøre en forskel

Det, som Benjamin Bro-Jørgensen selv kalder for sin bevidsthedsperiode, begyndte, da hans fysiklærer i niende klasse gennemgik kapitlet om global opvarmning. Materialet bestod af to sider, og Benjamin Bro-Jørgensen var forbløffet.

'Det er kæmpestort det her. Hvorfor er der aldrig nogen, der har fortalt mig det her før?' tænkte han. Han rakte hånden op og spurgte, hvad danskerne egentligt gjorde ved problemet.

»Og de gjorde ingenting, viste det sig. Og særligt ikke efter regeringsskiftet i 2000, de gjorde i hvert fald slet ikke nok. Dét gjorde mig vred,« siger han.

Og lige netop dér startede jagten for den dengang 15-årige dreng, der lige var blevet vækket af en sag. Jagten på måder, hvorpå han kunne gøre en forskel. Siden har han deltaget i en blokade af Storstrømsbroen i klimaets navn, og har aldrig nogensinde kogt ris, for den måde, ris bliver produceret på, er med til at udlede store mængder metan.

Derfor undgår han også mejeriprodukter, for køernes bøvser forpuster klimaet.

Han er også blevet **vegetar** for at mindske efterspørgslen på kød på det danske marked.

Og når Benjamin Bro-Jørgensen til november skal til Mexico for at deltage i COP16, så bliver det ad søvejen, for han har aldrig tænkt sig at flyve igen.

For Benjamin Bro-Jørgensen mener, at skal der ske noget, skal man starte med sig selv.

»Mange siger, det ligegyldigt, om man køber økologisk eller ej, for det er politikken, der skal ændres. Jeg er enig i, at politikken skal ændres, men det er essentielt, at man forbruger bæredygtigt, så man støtter de gode kræfter i stedet for de dårlige.

Mindst ligeså vigtigt er det, at man bliver en aktiv borger i demokratiet ved at blande sig i den politiske debat og vise sit ønske om handling,« siger han.

Ifølge Benjamin Bro-Jørgensen bliver man en bedre borger, når man tager ansvar for klimaet. Men den selvtilfredse følelse Benjamin Bro-Jørgensens handlinger giver, er ikke forbundet med en individualistisk glæde, men kommer kun, når fællesskabet løfter problemet, siger han: »Jeg tror ikke på, at man skal være alene med tingene.

Jeg ser os alle sammen som en stor familie, menneskeheden.

Og jeg synes, det er meget ærgerligt, hvis menneskeheden bare er endnu en art, der uddør. Ligeså meget destruktion, som vi kan lave, lige så meget godt kan vi også lave. Vi er en organisme, der er beriget med evnen til at filosofere over selvet, og det er ærgerligt,

hvis det skal gå til grunde. Det egoistiske element, der er i kampen for mig, er, at jeg ønsker vores race skal overleve,« siger han.

Det samfund, Danmark er nu, beder ifølge Benjamin Bro-Jørgensen, os om at forbruge.

»Men man er ikke undskyldt, for det giver ingen mening ikke at gøre noget.

Man har pligt til ikke bare at videreplacere ansvaret hos politikerne. Man må bare ikke spille fallit og erkende, at man ikke er politisk aktiv, glemte vist at stemme til sidste valg, og at man heller ikke handler på det personlige plan. Så er man en egoist - så er man med til at skabe det kollektive selvmord.«.

SOTH@INFORMATION.DK

Fakta: Serie: De ultimative

Hvem er Danmarks idealister? De få, der handler ultimativt efter deres politiske eller idealistiske overbevisning.

De få, der lader deres overordnede ideologier gribe ind i hverdagen og få fat og ændre noget. Information har støvet en række ganske almindelige danskere op, der tror så meget på noget, at de er villige til at ændre deres magelige tilværelser for det.

- Klimaets forandringer er den største udfordring, vores civilisation har stået over for, mener 19-årige Benjamin Bro-Jørgensen, der har viet sit liv til kampen for at undgå klima-dommedagen. FOTO: SIGRID NYGAARD

Alt materiale i Infomedia er ophavsretligt beskyttet.

Kunden må ikke sælge, videregive, distribuere, gengive eller mangfoldiggøre materiale fra Infomedia uden særlig og skriftlig aftale med Infomedia. Overført (downloadet) materiale skal slettes efter anvendelsen og må ikke indlægges i informations-genfindingssystemer, som for eksempel elektroniske postsystemer, databaser, fælles netværk eller lignende.

Videreformidling

Kunden må foretage videreformidling (ved videreformidling forstås kopiering, distribution via elektronisk post, tilrådighedsstillelse i databaser, på netværk eller lignende) af modtagne overskrift- og indledningsformater inden for kundens egen virksomhed. Al anden videreformidling af materiale fra Infomedia skal aftales skriftligt med Infomedia.

Kostråd og kød: Madpyramiden vildleder om kød

5. marts 2010, Information, Sektion 1 (1. sektion), Side 1 (indland), Maria SkovFortsat fra forsiden..., 931 ord, Id: e1e9099d

'En simpel illustration af de otte officielle kostråd'. Sådan betegner FDB deres madpyramide, som bliver brugt til undervisning i sund kost på landets folkeskoler. Men Madpyramiden stemmer ikke overens med de officielle kostråd, som ikke anbefaler, at man spiser kød.

Henter billede...

Madpyramiden er fast inventar på skoler, hos læger og på danskernes køleskabe landet over. Og det har den været i rigtig mange år. Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger, FDB, lancerede deres første madpyramide i 1976, og den er siden blevet brugt til undervisning og oplysning af danskerne.

Eksempelvis kører FDB's oplysningsprojekt, Skolekontakten, i øjeblikket et projekt, som de kalder 'Mad eller hvad?', hvor hjemkundskabslærere kan tilmelde sig og gå ned i den lokale Brugsen og få en gratis 'smagekasse' med tilhørende opskrifter til undervisning.

1.040 skoler er tilmeldte, hvilket betyder, at cirka hver anden skole i Danmark bliver undervist i en kostpyramide, hvor der er fokus på bøffer og kyllingelår, selv om det eneste, der står om kød, i de otte officielle kostråd, er, at det gælder om at spare på fedtet.

På FDB's hjemmeside står der: »Madpyramiden er en simpel illustration af de officielle otte kostråd«, men Madpyramiden har aldrig været en officiel fortolkning af kostrådene.

Det siger Agnes Pedersen, der er seniorrådgiver på DTU Fødevareinstituttet, som er med til at udarbejde de otte kostråd:

»Madpyramiden er FDB's egen fortolkning af kostrådene. Og hvor let den er at aflæse, det står for FDB's egen regning,« siger hun.

Behovet for proteiner

I FDB's madpyramide, er kød repræsenteret i det øverste felt; det man skal spise mindst af, men som er en god kilde til blandt andet protein, skriver FDB. Men vi har slet ikke behov for kød for at få proteiner nok, fortæller Agnes Pedersen:

»Proteiner får vi i stort set alt, hvad vi spiser, så det er normalt ikke et problem«.

Kød er ifølge seniorrådgiveren vigtigt i forhold til jernstatus hos kvinder i den fødedygtige alder. Det skyldes, at kroppen har lettest ved at optage det jern, der findes i kød, men det kan også optages fra andre fødevarer. **»Vegetarer** kan sagtens leve et helt almindeligt sundt liv uden kød, og kød er derfor ikke uundværligt,« siger hun.

Da Information spørger FDB's sundhedschef Ida Husby om, hvorfor kød er en del af madpyramiden, svarer hun, at det er fordi, at det står i de otte kostråd. Men det gør det, som tidligere nævnt, ikke.

Efter at have fundet de otte kostråd frem, erkender Ida Husby, at der ikke er kød på listen:

»Der står faktisk ikke noget om kød. Det var dog interessant,« siger hun og fortsætter:
»Men vi spiser meget kød, og vi tager også udgangspunkt i den mad folk spiser - og anbefalinger der inkluderer et indtag af kød på cirka 100 g. om dagen. Madpyramiden er en helkostmodel, der illustrerer, hvad en sund kost indeholder«.

På FDB's hjemmeside om Madpyramiden står der dog ikke noget om, at det anbefales at man spiser 100 g. kød om dagen. På Fødevarestyrelsens hjemmeside står der til gengæld:
»Der er ikke nogen anbefaling for, hvor meget kød vi skal spise«.

På Fødevarestyrelsens hjemmeside står der også, at hvis man i øvrigt spiser efter de andre kostråd (600 gram frugt og grønt, korn- og mælkeprodukter og fisk), »anses 100 gram kød om dagen for et passende indtag«. Kød skal fortrinsvis være af de magre typer«.

Spørgsmålet der står tilbage er, hvor let den fedt-marmorerede oksesteak i Madpyramiden er at aflæse. Endvidere bygger FDB's madpyramide altså ikke kun på anbefalinger og de otte officielle kostråd, men også på forbrugernes vaner.

Sundhedschefen i FDB afviser, at madpyramiden bygger på økonomiske interesser, på trods af at FDB er en dansk forbrugerejet organisation, der blandt andet ejer Danmarks største detailhandelsvirksomhed, Coop Danmark A/S.

»Det vurderer jeg slet ikke, at den er,« siger hun og fortæller, at madpyramiden i øvrigt snart skal tages op til revurdering.

»I den nærmeste fremtid har vi planlagt at få et ekspertpanel til at udvikle madpyramiden med et klimaperspektiv,« fortæller hun.

Hvor det efterlader kødet, efter det er blevet kendt, at kødproduktion er en af de helt store klimasyndere - det danske forbrug af kød på omkring 120 kilo per indbygger medfører et udslip af drivhusgasser, der svarer til mere end et ton CO₂ om året - det vil vise sig.

Revideret pyramide

FDB er tidligere blevet kritiseret for, at Madpyramiden ikke handler om, hvad der er sundest for befolkningen. Og i februar 2008 anerkendte FDB, at den traditionelle Madpyramide ikke - modsat det Ida Husby siger i dag - var opbygget med sundhed for øje:

»Da man lavede Madpyramiden, handlede det om at få sat en model op, som ikke nødvendigvis var det allersundeste, men det som folk havde råd til. Og man tog også hensyn til, hvad folk spiste i forvejen,« sagde konsulent i FDB Brian Skov Sundstrup dengang til Nyhedsavisen. En måned senere, i marts 2008, lancerede FDB en lettere revideret udgave af Madpyramiden, hvor frugt og grønt fyldte mere - dog stadig med teksten: 'Madpyramiden viser, hvordan du skal spise - mest fra bunden og mindst fra toppen'. Og denne Madpyramide, mener Ida Husby, fremstiller, hvordan man lever sundt i »en dansk kultur«.

»I andre kulturer vil det se anderledes ud, og der vil man have en masse andre råvarer og muligheder end vi har i Danmark,« siger hun: »Men i Danmark er det, som Madpyramiden består af, en sund kost«.

mask@information.dk

mask@information.dk

Fakta: De otte kostråd

- Spis frugt og grønt – 6 om dagen
- Spis fisk og fiskepålæg – flere gange om ugen
- Spis kartofler, ris eller pasta og groft brød – hver dag
- Spar på sukker – især fra sodavand, slik og kager
- Spar på fedtet – især fra mejeriprodukter og kød
- Spis varieret – og bevar normalvægten
- Sluk tørsten i vand
- Vær fysisk aktiv – mindst 30 minutter om dagen

KILDE: FØDEVARESTYRELSEN

Alt materiale i Infomedia er ophavsretligt beskyttet.

Kunden må ikke sælge, videregive, distribuere, gengive eller mangfoldiggøre materiale fra Infomedia uden særlig og skriftlig aftale med Infomedia. Overført (downloadet) materiale skal slettes efter anvendelsen og må ikke indlægges i informations-genfindingssystemer, som for eksempel elektroniske postsystemer, databaser, fælles netværk eller lignende.

Videreformidling

Kunden må foretage videreformidling (ved videreformidling forstås kopiering, distribution via elektronisk post, tilrådgivelsesstillelse i databaser, på netværk eller lignende) af modtagne

Beværtet | Brasserie 1264: God mad, men hvad er meningen? Det er enklere end brasserie-navnet antyder. Det bespiser sine gæster til fornuftige priser, men der mangler nerve, passion - og salt

27. marts 2010, Information, Sektion 2 (Moderne Tider), Side 19 (weekend), Af Rikke Lindhard Sengelsø..., 1003 ord, Id: e1f1f633

Beslutninger om, hvilken mad vi vil indtage, og hvor vi vil indtage den henne bliver ligesom alle andre forbrugsbeslutninger en måde at forstå os selv på. Det betyder, at den livsstil, restauranter signalerer, forvalter en form for oplevelsestrang hos gæsten. Det stiller store krav til restauranternes konceptudvikling. Hvis man som restauratør vil mere end bare at stille folks sult, er det ikke nok, at der er rent og pænt, og maden er i orden. En restaurant skal også signalere en eller anden form for retning. En retning, vi kan se os selv i, eller som vi har lyst til at stå på i farten.

Henter billede...

Brasserie 1264 er beliggende på Store Kongensgade i det indre København. Lokalet er aflangt og oplyst af store lamper i draperet hvidt stof. Alt undtagen bordene, der er kirsebærtræsfarvede, er holdt i hvidt. Skarpe, blanke overflader på baren og hvide læderpolstrede bænke langs væggene. Hvad ville de signalere med den indretning? Var der en gennemgående idé, der samlede alt under sin kappe? Det ville vise sig, når vi fik serveret vores mad.

Jeg mener ikke, man kan sige, at der skal være en gennemgående idé med et restaurationskoncept. Men det kan være en nødvendighed, hvis man vil overleve i længere tid. Det kan det, fordi den søgen efter mening, vi mennesker foretager i alle situationer i vores hverdag, er identisk med den søgen efter mening, vi søger, når vi går ud og spiser. Nogle gange er maden i sit væsen meningsfuld, fordi vi slet og ret er sultne, og intet andet har betydning. Andre gange vil vi udfordres, overraskes, måske ligefrem berøres eller opleve momenter af ubeskrivelighed. Når vi går ud af vores dør derhjemme og søger et sted, der skal bespise os, er forventningerne til oplevelsen og maden som regel højere, end den er i de almindelige hverdagssituationer.

Neon

På Brasserie 1264 indeholder menukortet tre forretter, tre hovedretter og tre desserter, alle fra et moderne fransk/italiensk inspireret køkken. På menuen er der to retter for 190 kr., tre for 220 kr. og fire for 250 kr. Restauranten har bevæget sig væk fra det franske

brasseriekoncept, der florerer overalt i København, og satser i stedet på et endnu enklere kort. Men brasserie-navnet har de beholdt. Til forret får jeg serveret en ærterisotto. Den er neongrøn og kaster mig tilbage til 80'ernes tøjstil, da den var værst. Men det ser godt ud på den hvide baggrund og smager dejligt. Risottoen har det lille bid, den rigtige cremede konsistens og det syrlige fra den hvide vin. Derimod undrer det mig, hvorfor ærter har tilegnet sig en plads på et kort, der skiver marts måned. Og det er på trods af, at den sødlige ærtesmag spiller ganske udmærket med det cremede og syrlige i risottoen. Havde vi nu skrevet juli eller august, hvor de friske ærter fås lokalt, så havde det været en anelse mere delikat. Så var der min kærestes forret; kronhjort carpaccio. Den skarpe røde farve og de tyndt skårede skiver af mørkt kød, var i selskab med en paprikacoulis og en balsamico. En lækker, men kraftfuld mundfuld, der var en anelse for tæt i smagen til mine smagsløg. Knægten på seks fik en jordskokkesuppe, med dertilhørende lækkert brød, der efter min bedste overbevisning var bagt med kardemomme og æg. Suppen var fed og sød, lidt for fed og sød. Næsten som en sovs, uden tilstrækkelig med salt. En så sød grønsag som jordskokken, skriger på noget salt og kan ikke tåle en flødelegering af den kaliber, der efterlader hvide streger i overfladen. Så kom turen til hovedretterne. Hertil en flaske Bourgogne Les Grands Bois Nuits-Saint-Georges fra producenten Jacques Bourguignon, 1999 (375 kr.). Fløjlsblød vin med en næsten kødlig smag og tæthed af bær. Den smagte skønt og gik godt til min hovedret, bestående af oksemørbrad med trøffelsauce. Kødet var fint, men uden den gedigne stegeskorpe en støbejernspande kan levere og desværre en smule undersaltet. Sovsen, ja, den er røget i glemmebogen, den smagte neutralt. Da jeg var noget nær halvejs gennem tallerkenen, kedede maden mig en smule. Der var ingen momenter, der gjorde mere end bare at tilfredsstille min sult. Det meste af min garniture gik igen på min kærestes tallerken, der spiste en sandart, der ud fra den bid, jeg smagte, var helt udmærket. Har man kun tre hovedretter på menuen og højst 20 spisende gæster en lørdag aften, burde man kunne overskue at lave forskellige garniturer til hver servering. Kun en kartoffelrösti var udelukkende tildelt min okse. En rösti skal være sprød på skorpen og ikke vandet og fedtet, hvilket var tilfældet.

Passion og salt

Brasserie 1264 udmærker sig ved nogenlunde god mad, men hvad er meningen? Jeg tror, meningen er at bespise folk til fornuftige priser. Og det er for så vidt også fint. Men jeg savner nerve, passion og salt. Potentialer er der. Stedets mennesker er fantastisk søde og har viljen. Det, der springer i øjnene, er samspillet mellem indretning og mad. Man forventer mere af stedet, fordi det insisterer på at finkle og skinne med skarpe linjer og sød betjening. Man forventer, at det afspejles i maden. Men når det så er sagt, så er det ikke os alle, der higer efter mad, der udfordrer. Nogle går efter de tryghedsskabende oplevelser, man kan få ved at spise mad, man kender. Visse madsteder opnår at skabe begge dele. Samtidig kan dét, nogle mennesker forfærdes over og måske mener, er dårlig smag, for andre være lige præcis det, der skaber den identitetsskabende effekt, der opretholder individets selvbillede og dermed også legitimerer den måde, den enkelte forstår sig selv på i forhold til andre grupper i samfundet. Tænk på, hvad der kræves af gourmanden og den miljøbevidste **vegetar** for at opretholde deres selvbillede.

Men hvis en restaurant signalerer det ene, men gør noget andet, keder vi os, og det bliver hult. Vi famler efter meningen, alt i mens vi bruger mere energi på at søge efter en mening end på at nyde meningen med idéen.

modernetider@information.dk

Brasserie 1264

Store Kongensgade 34

1264 København K

Tlf. 33 15 03 15

Alt materiale i Infomedia er ophavsretligt beskyttet.

Kunden må ikke sælge, videregive, distribuere, gengive eller mangfoldiggøre materiale fra Infomedia uden særlig og skriftlig aftale med Infomedia. Overført (downloadet) materiale skal slettes efter anvendelsen og må ikke indlægges i informations-genfindingssystemer, som for eksempel elektroniske postsystemer, databaser, fælles netværk eller lignende.

Videreformidling

Kunden må foretage videreformidling (ved videreformidling forstås kopiering, distribution via elektronisk post, tilrådighedsstillelse i databaser, på netværk eller lignende) af modtagne overskrift- og indledningsformater inden for kundens egen virksomhed. Al anden videreformidling af materiale fra Infomedia skal aftales skriftligt med Infomedia.

Information

Massakre i marts

7. maj 2010, Information, Sektion 2 (Bøger), Side 16, Ib Michael, forfatter..., 1416 ord, Id: e2005b70

Thomas Boberg skriver, så hjernevindingerne syder, og der går år imellem, at en digtsamling som ' Hesteæderne' dukker op, skriver Ib Michael.

Henter billede...

Nylig hjemvendt fra vintereksilet ankommer jeg til sommerhuset i Kikhavn.

Endnu er foråret lagt på is i en fjern fryser i Sibirien. Der ligger jordslåede snedriver i haven, og vinden hyler i skorstensrøret.

Efter vinterens storme har parabolen vredet sig en halv omgang på sin metalstang, og lugten inden døre minder om hungersnøden i skabene. Her stinker af indtørret muselort.

Jeg åbner lågen under køkkenvasken og finder en mus i fælden, reduceret til knoglernes filigran med lidt pels over. Den er blevet kannibaliseret af sine egne, inden de selv led samme skæbne og endte som museskind og ben i krogene.

Finder nøglen til postkassen og tømmer den for reklamer.

Nederst støder jeg ind i en godt svampet forsendelse, sønderbidt af ørentviste og hyllet i en dyngvåd konvolut.

Iskappen må på et tidspunkt være smeltet ned under låget.

Det er en bog, en digtsamling af Thomas Boberg, buklet og opsvulmet, med en bitter lugt af trykssvæerte og et gulligt opløst omslag.

Fisker den op, piller forsigtigt indholdet ud. Hesteæderne hedder den, og omslaget viser en mand med kødklump på gavlén. Han har kastet sig over øget og ædt store bidder ud af kadaverets ryg.

Lugten af ådsel strømmer underligt meningsfuldt fra denne publikation, kuldsejlet i postkassen og lammetævet af det danske vejrlig.

Den vildeste humor

Nu hører digteren til en af de få, som altid gør mig nysgerrig.

Jeg tænder op i kaminen; men ikke for at fyre den af i en autodafé (hvilket tankevækkende nok betyder en troshandling blandt tilhængere af kristendommen). Nej, jeg tørrer siderne én for én, og får samtidig varmen. Digterens portræt er smittet af på titelbladet, og stirrer mig i møde med tomme øjenhuler.

Ryster gyset af mig og begynder at læse. »Kors eller halvmåne./ Samme butik..

Hesteædere hele bundtet.« Ups, det er ganske rigtigt ikke for sarte maver. »Grisekødet går til Overmagten og resterne bliver efterladt/ i kvarterets ustabile/ kølediske.« Er det samtidssatire? Foregår det overhovedet i Danmark? Selv er jeg er ikke i tvivl. En sindssyg og temabåren mytologi slippes løs i disse digte.

Projektet er båret af den vildeste humor, længe ikke set på disse breddegrader, billedet af en nabo der »sidder gargoil/ på det alleryderste af den smuldrende stenterrasse/ med sin vandpibe« borger for tolkningen.

Jeg kommer til at tænke på Nordbrandts hysterisk morsomme digtsuite om en samling helt usandsynlige fladpander, »De er kede af det«, går som et omkvæd gennem

digtkredsen. Men tilbage til Boberg: »Det var dengang/ markerne var blå/ og bistaderne fløj som zeppelinere/ i gladiatorernes/ hjemstavnsdrømme.

« Eller hvad mener vi om dette, kære medlæsere: »dagene er skyerne og skyerne er bunker af/ stærkt duftende katte, der sejler hen over/ galoperende himle af det stærke nonsensblå.«.

Kamp mod dødbideriet

Hvabehar? Det er surrealisme, så det klodser, vi er befriende langt væk fra hele det opmarcherede skyts af kronikker og debatindlæg. Man kunne nævne den peruvianske digter César Vallejos mærkeligt hjemløse metaforik (Jeg blev født en dag/ da Gud var syg), men riget fattes mænd, mænd med udsyn.

Et persongalleri udfolder sig i digtsamlingen, de samles på gladiatorernes beverding, med mindelser om Roms sidste dage. Digteren er et andet sted. Snart optræder en konsul, hans 400 nihilistiske sønner og kristenpatrioterne, snart en datterkneppende nabo, og ja, det er lige før, man kommer i kirke, den katolske må man tro.

Ikke et øjeblik slipper vi hesteæderne, hvem fanden de så er. Jeg kommer til at tænke på min ungdoms fascination af Cantos og The Waste Land, for slet ikke at tale om Ekelöfs Fyrsten af Emgión, hvor alle digtene hænger på en episk tråd, som fører én gennem labyrinten, skaber sammenhæng og klarsyn i projektet. »Analfabeterne har overtaget drifterne,« hedder det med poetisk præcision hos Boberg, og selveste litteraturbaronessen kaldes en »floromvunden tantebedårer«. Til kamp mod dødbideriet.

Hvordan er tiden blevet så indebrændt? Jeg har SANDT FOR DYDEN ikke haft det sjovere, siden jeg læste Rifbjergs Alea for et par år siden.

Ekelöf kunne skrive med samme grusomme og des -perate munterhed, her rasler tantebedårerne af i svinget sammen med dydens forsigtige jomfruer. Samme tur får mørkemændene. Denne særlige diktion har måske en fælles oprindelse for begge digtere i den unge Rimbaud.

Tag bare, hvad Boberg siger om årsagerne til alkoholisme; det kunne uden videre overføres til det danske debatklimate: »Åbner du lågen for et får/ kommer hele flokken væltende.« Her vover digteren virkelig pelsen, man må frygte en massakre i stil med den, jeg fandt i skabene: »Vennerne er fjender, og fjenderne er købt og solgt./ Udenfor venter det poetiske politi.« Man kunne - med et udtryk fra Asger Jorn - fristes til at kalde stilen for sammenlignende vandalisme: »En ganske tynd eksistens skiller mig fra filmens tigger.

En ganske filmisk eksistens skiller mig fra den tiggende tyndhed.

En ganske tynd tigger skiller mig fra eksistensens film.

En ganske tynd film skiller mig fra tiggerens eksistens.

« En kollega får af krabasken, på samme måde som konsulen og kristenpatrioterne.

Hvis man skal tage teksten for pålydende, er der både tale om, at han er sigøjner, at han har stjålet digterens Toshiba - samt hans semikolon.

Dertil kommer, at han er **vegetar** og gnaver af en rå selleri, og han optræder under pseudonym ligesom filosofen, hvis efternavn mimer den have af sten og grus, hvor vi alle ender, nemlig kirkegården.

At afsløre ånden i flasken er det rene galimatias, men ' tidsånden' ser nøgleromaner over alt, nu også nøgledigte.

Man kan snart ikke længere skrive i første person ental uden at pådrage sig et alter ego.

Klap hesten

Den som, på dette grundlag, ville give sig til at gisne om, hvem denne kollega kunne være i den danske litterære andedam, skulle måske lige klappe hesten og styre sin fantasi. Det grænser jo til paranoide forestillinger. Jeg kan oplyse Informations læsere om, at den person, som kaldes en ' patosknepper', ikke er identisk med kollegaen, men omtales (på side 36) som en af konsulens utallige sønner.

Men viljen til at læse indenad findes ikke længere. Det er et paradoks: I tider, hvor skønlitteraturen har stadig mere trange kår, har den reelt aldrig haft dårligere og mere forudindtagede anmeldere.

Digtningens rum er et simulacrum, alle strukturer er mimedede, alle er personae eller masker, ingen er virkelige.

Men hysteriet kender ingen grænser, og efter Muhammed-tegningerne har vi fået en ny religion, der hedder ytringsfriheden.

For nogle år siden skrev Boberg sammen med en kollega, Niels Frank, et indlæg i en længst hedengangen litterær debat, hvor man bliver bestormet med indlæg af den slags, som skiller fårene fra bukkene og skaber ulægelige sår i den litterære inderkreds.

Det er ikke avantgarden, der er problemet (på disse breddegrader er al avantgarde på alder med Hørbylunde-manden). Sagen er, at Dansk Folkepartis værdisæt i disse år sniger sig op i stadig højere uddannelsessegmenter, hvor mangfoldighed er et fyord. Frank og Boberg formulerede deres personlige credo således: »Vi tror, at vi uigenkaldeligt er inficeret af alskens ' importvås' - ikke-vestlige, åndelige retninger, fjerne og halvt

slumrende mytologier, mayaskulpturer, zenbuddhisme, østasiatisk mad, argentinske vine, shamanisme, fremmede stemmer.«.

Øde kirkegård

Kan hænde, de fornærmede nogen ved den lejlighed, jeg skal ikke kunne sige det. Vi lever i nærtagende tider. Væk er fascinationen af andre måder, vilde rejser og øjenåbnende indsigter i andres virkelighed.

Vi går til i pænhed og konsensus. Ordet terror får os til at reagere som mus i slangeøjne. Alt hvad der lugter af fremmede kulturer, af myntete, vandpiber og halalhippier, skal luges ud i haven.

Vort lille nationale paradys lukker sig om sig selv. Til sidst er kun en altomfattende, øde kirkegård tilbage med trist ludende gravsten, hvor fremtidens poeter kan læse deres uddødelige værker op hen over de smuldrende ben på kolleger, som - døden ufortalt - fortjente en bedre skæbne.

Vi har fået hån i stedet for indlevelse, selvtillid i stedet for udsyn. Efter 40 år i faget ved jeg ikke længere, hvad der sker. Vores forlæggere er på konstant udkig efter litteraturens svar på Fede Finn & the Funny Boys og udgiver en lind strøm af lavbrynede krimier.

Men trøst jer, der er håb for enden af tunnellen, for midt i Pisserenden står en luder.

»Hun tog sløret af... Hun lignede en fest for to.« »At være digter er at kunne få røg ud af ørerne,« sagde Vagn Lundbye engang. Det kan Boberg; han skriver, så hjernevindingerne begynder at syde. Der går år imellem, at en sådan digtsamling ser dagens mørke i Danmark.

Hvordan er tiden blevet så indebrændt? Jeg har sandt for dyden ikke haft det sjovere, siden jeg læste Rifbjergs 'Alea' for et par år siden.

Alt materiale i Infomedia er ophavsretligt beskyttet.

Kunden må ikke sælge, videregive, distribuere, gengive eller mangfoldiggøre materiale fra Infomedia uden særlig og skriftlig aftale med Infomedia. Overført (downloadet) materiale skal slettes efter anvendelsen og må ikke indlægges i informations-genfindingssystemer, som for eksempel elektroniske postsystemer, databaser, fælles netværk eller lignende.

Videreformidling

Kunden må foretage videreformidling (ved videreformidling forstås kopiering, distribution via elektronisk post, tilrådighedsstillelse i databaser, på netværk eller lignende) af modtagne overskrift- og indledningsformater inden for kundens egen virksomhed. Al anden videreformidling af materiale fra Infomedia skal aftales skriftligt med Infomedia.

Kronik: Jagter du også julen?

23. december 2009, Information, Sektion 1 (1. sektion), Side 14 (opinion), Anna Ole Riis..., 1156 ord, Id: e1d23fa6

Glæder du dig som en gal til nisser, gaver, klejner og hygge i familiens skød? Eller er juleaften noget, du gennemlever med et påklistret smil og kontrolleret ro? Eller frygter du igen at skulle fejre aftenen i dit eget selskab? Eller er du den, der melder sig til vagten på jobbet den 24., fordi du er uafklaret med julen?

Henter billede...

Her i december kan mange formentligt se frem til, hvad der for dem føles som en god jul, den helt rigtige jul faktisk.

Andre må holde jul med familie uden at synes, det er rart. Og sammenbidt koncentrere sig om at komme gennem tiden med så megen god vilje, de evner at mobilisere. Fordi de nødvendigvis må stramme sig an og gå på kompromis. Af hensyn til deres forældre, kærester eller børn.

Der er dog også mennesker, som af personlige og sociale årsager ulykkeligtvis ikke har et sted at holde jul med nogen, de holder af.

Og endelig er der mennesker, der må se frem til en ikke-jul, selvom de både har familie, venner, tag over hovedet og et afslappet forhold til juleri.

Det var fire generaliserede juletyper. Jeg tager dem lige en gang til.

Nogle er vilde med jul. De holder stærkt på deres version af julen, den rigtige, den med eller uden gudstjeneste, den med risengrød eller ris-alamande, den med juletræsdans før eller efter julegaverne osv. Til denne gruppe af juleentusiaster hører sådan set også mennesker, der hvert år benytter julen som en kærdommen lejlighed til at rejse til varmere himmelstrøg. Og mennesker, der aldrig har fejret jul og derfor opfatter tiden som hverdag blot med en lidt anden rytme, der afspejler et julende samfund. For dem er julen, om ikke en fin tradition, så i hvert fald en fin almindelighed.

Andre accepterer, at julen er noget, der skal overstås. Hvert år. Eller måske kun hvert andet - nemlig de år, hvor den del af familien, der holder forkert jul, skal tilgodeses. Anne Knudsen mente i *Her går det godt*, at adskillige unge par ligefrem får deres første barn, kun for at de kan holde deres egen jul og slippe for jul hos svigerfamilien.

Ufrivilligt julesøgende

Der er andre, som virkelig gerne vil jule, men ikke ejer tag over hovedet, ikke har råd til mad og gaver til børnene, er drønende ensomme, eller for skæve i eksistensen til at dem, de kender, vil kendes ved dem lige netop den aften. Også i år vil der være en stribe tilbud til disse mennesker den 24. december. Arrangeret af Frelsens Hær, Røde Kors, studentermenigheder eller andre. Og måske vil medierne også i år berette om, at der er adskillige, der gerne vil give en hånd med som frivillig arbejdskraft ved disse tilbud. Faktisk så mange, at de flere steder må sige nej tak til den venlige hjælp, fordi de er så rigeligt dækket ind.

Og kan det mon tænkes, at en del af disse mennesker, der så overskudsagtigt tilbyder deres hjertevarme, bliver lidt skuffede, når de får afslag? Jeg forestiller mig i hvert fald, at mange af dem er, hvad jeg vil kalde julesøgende. Mennesker, som ikke vil være med til julekonceptet, der umiddelbart byder sig til. Som føler sig ufrivilligt familie-, hjem- og juleløse uden faktisk at være det. Som ikke kan forlige sig med julen, men alligevel heller ikke kan forlige sig med ikke-jul. Som finder det svært at fejre aftenen hos bekendte. Måske fordi de er inviteret og ikke dem, der inviterer. Måske fordi de dermed ikke har indflydelse på arrangementet, som så ikke føles rigtigt ud fra en faktisk eller forestillet julestandard.

Det er mennesker, som er stået af julen, men gerne vil på igen. Jeg kalder dem julesøgende.

Jul uden familien

Sidste år søgte jeg også jul. På nettet er der en del debatter blandt mennesker, der tilbyder hinanden selskab juleaften, og tilbuddene i København er mange, men ikke synderligt appellerende til mig. Til de velorganiserede åbne juleaftener hører blandt andet Christianias Juleløses Jul. Det lød ok. Også selv om ordet subsistensløse fulgte med i enkelte af de beskrivelser, jeg fandt om arrangementet. Subsistensløs betyder »som ikke har penge til sit eget underhold«. Det har jeg. Og jeg er ikke ensom i længere tid af gangen. Har ingen aversioner mod juletraditioner. Og er vist ikke på anden vis alternativ. Jeg havde bare ikke lyst til jul i familien og var i den situation heller ikke tiltrukket af venlige tilbud om deltagelse i andre familiers jul.

Så kl. 17 juleaften cyklede jeg mod Staden og fulgte med strømmen gennem mudrede stier forbi bålene i Pusher Street og frem til Den Grå Hal.

En rød løber førte ind i lyset og varmen under det smukke træloft. Der var pyntet med store farverige gavepapirsindpakkede kasser, en kæmpe krans i loftet og enorme julehjerter. Stemningen var tydeligt inkluderende. Vær velkommen.

Der var lege- og hyggehjørne til mindre børn. Der var scene med musik og andre indslag. Toiletterne var rene. Det fungerede, også selv om der ikke helt var stole og honningkager nok. Vi delte.

Hvert år deltager ca. 1.500 gæster og 150 frivillige. Der er folk i alle aldre, alle kulører, alle normaliteter og unormaliteter - normativt betragtet forstås - og sågar nogle hunde.

Økosteg på Staden

Fra scenen blev der budt velkommen, og køerne til maden rykkede i gang. Der var helt traditionel - dog vist nok økologisk - flæskesteg med rødkål, kartofler og brun sovs. Men også mulighed for okse. Jeg valgte den grønne tallerken til **vegetarerne** - der var køen kortest. Og endelig risengrød med kanel og smør. Det gik hurtigt, der blev smilet, og maden var bare helt i orden.

Ved bordet meddelte manden overfor afklaret sin ledsagerske, at han havde besluttet sig for at begynde at ryge igen. Samme ledsagerske forhørte skotten til højre for mig, om han kunne sin »rødgrød med fløde«. Det kunne han, for han havde været i Danmark i 28 år. Ville oprindeligt til Holland, men fik en forkert billet. Det var han nu glad for. På spørgsmålet om, hvad udlændinge bliver opfordret til at udtale i Skotland, spruttede han skælmsk: »*Do you wanna have sex with me!*«. Det var ikke første gang, at han og en flok venner tog til Christiania juleaften. »Det er hyggeligt«, fortalte de. Og de var uforbeholdent søde. »*Are you alright sweetheart?*«, spurgte de omsorgsfuldt, bød på røg og drikke og inviterede til samtale og latter.

På scenen gik showet så småt i gang med en mandlig sanger. »Det er da Skousen, er det ikke?«, spurgte en kvinde. »Jeg tror, han sagde, han hed Mohammed«, fik hun til svar.

Jeg gik, før juleevangeliet blev læst op. Mæt og varm - og vel egentlig beriget. I hvert fald rolig cyklede jeg gennem en sjældent tyst indre by. Rådhusklokkerne slog 20. Jeg stoppede ved Vor Frue Kirke, men så, at to andre var gået forgæves. De spurgte, om jeg vidste, om Helligåndskirken var åben.

Retur på Østerbro var det ikke kun 7-Eleven, der var åben. Det var min grønthandler også, så jeg købte lidt ind og fangede brudstykker af stemning, som sivede ud gennem vinduer på klem.

Resten af aftenen arbejdede jeg, spiste hjemmelavet marcipan og hørte radio.

Det var én måde at holde jul på.

I år gør jeg noget andet. For jeg er fortsat julesøgende.

Anna Ole Riis er cand.scient.soc.

Alt materiale i Infomedia er ophavsretligt beskyttet.

Kunden må ikke sælge, videregive, distribuere, gengive eller mangfoldiggøre materiale fra Infomedia uden særlig og skriftlig aftale med Infomedia. Overført (downloadet) materiale skal slettes efter anvendelsen og må ikke indlægges i informations-genfindingssystemer, som for eksempel elektroniske postsystemer, databaser, fælles netværk eller lignende.

Videreformidling

Kunden må foretage videreformidling (ved videreformidling forstås kopiering, distribution via elektronisk post, tilrådighedsstillelse i databaser, på netværk eller lignende) af modtagne overskrift- og indledningsformater inden for kundens egen virksomhed. Al anden videreformidling af materiale fra Infomedia skal aftales skriftligt med Infomedia.

Information

Demokrati er ikke en tilskuersport

10. maj 2010, Information, Sektion 1, Side 8, Louise With..., 1671 ord, Id: e201453a

Mens kammeraterne fra Harvard gik efter penge og prestige, flyttede Cory Booker ind i et slumbyggeri i det narkohærgede Newark. I dag er han byens borgmester og tager stadig utraditionelle midler i brug for at forvandle Newark til en by, man kan være stolt af at bo i. Så i Newark møder man ikke bare borgmesteren ved den årlige byfest, man møder ham også på natpatrulje med politiet, på gaden med sneskovl i hånden - og på Facebook og Twitter.

Henter billede...

Forandring

NEWARK, NEW JERSEY - Cory Bookers arbejdsdag begynder på en støvet byggegrund, hvor han griner og smiler og giver knus til både naboerne og de hjemløse damer, som en dag skal bo og leve her. Fra en klapstol i et plastiktelt lytter han opmærksomt til deres historier.

Holder siden selv en af sine blændende taler - uden manuskript, og får noget så kommunalt som hjemløse og lokalplaner til at lyde som en flammende baptistprædiken: »Jeg ser håbet! Jeg ser lyset! Der sker fantastiske ting i Newark,« råber han, mens alle klapper. Så lader han sig forevige med gylden spade i hånden og hjelm på hovedet for at fejre det første spadestik til en ny boligblok. Giver interview til den lokale presse om både hjemløse og alt muligt andet, trykker flere hænder og stiger ind sin ventende firhjulstrækker igen.

Det hele er klaret på en time, og fra bagsædet når han at opdatere Twitter og Facebook, inden næste punkt i kalenderen, lokal-tv, og derefter fejring af et hold unge sygeplejepraktikanter.

Kræver aktiv deltagelse En dag med borgmester Booker i Newark, New Jersey er en hæsblæsende affære. Information har de seneste uger opsøgt fire amerikanere, som hver især arbejder for at skabe forandring i USA.

Booker er nummer fire og historien om ham kan begynde på flere måder: I kampen mod kriminalitet har han sat nationale rekorder. I sin hverdag tester han de nye sociale mediers rækkevidde.

I sit politiske liv tilhører han en generation af unge, karismatiske, sorte ledere i Obamas fodspor - og skygge; faktisk blev Booker selv for sjov kaldt »USA's første sorte præsident«, før Obama snuppede titlen. Men først og fremmest har han givet sig selv det, mange ville kalde en umulig mission: At forandre et nedslidt, narkohærget Newark til en blomstrende middelklasseby, som borgerne igen kan være stolte af - og selv bidrage til: »Mange vælgere er ramt af en kynisme, som skyldes den dobbeltmoral, en del politikere praktiserer. Vi har en skygge hængende over os i Newark, fordi mange politiske ledere er blevet fængslet,« siger han: »Jeg har ingen hurtig opskrift på, hvordan man ændrer det, men her i byen har vi set en bølge af aktivisme, og det er vigtigt.

Man kan ikke sidde og vente på, at politikerne handler.

Vores demokrati er ikke en tilskuersport, det er en øvelse, der kræver aktiv deltagelse og fuld kontakt!« Forandring er mulig Selv er Booker i den grad i kontakt: Han har kørt nat - patrulje med sine vagter, selvom hans egen politichef indtrængende bad ham blive hjemme. Han arbejder sekssyv dage om ugen, og bruger Facebook og Twitter som få i lokalpolitik - hvis nogen overhovedet. På Twitter har han godt en million, der følger ham, og på Facebook knap 23.000 fans (dvs. langt flere end der bor inden for bygrænsen), som hver dag kan læse hans spirituelle, sentimentale, opmuntrende, indimellem religiøse citater og også se hans videoklip om ugens gang i byen. Altid kredser borgmesteren målrettet om samme budskab: Forandring er mulig, Newark er et godt sted at bo, langt bedre end sit rygte, og bliver endnu bedre i fremtiden. Selv siger han om de nye medier, at »vi står ved foden af et bjerg af muligheder. Det hele handler om at give magt til individet til gavn for fællesskabet, og om hvordan vi kan bruge de nye sociale medier til at skabe social forandring«.

Nej til Washington

I vinter kunne borgerne tweete til ham, hvis der lå sne i deres gader - så mødte Booker og hans folk op og skovlede. Intet er tilsyne -ladende for småt eller ufint, ingen metode for alternativ.

Som ung byråds kandidat sultestrejkede han foran byens slummede boligblokke, og flyttede selv ind i en af dem.

Som borgmester tøver han ikke med at stoppe bilen og samle op, hvis han ser skrald flyde på gaden. Booker ser ud til at råde over en næsten overmenneskelig energi, men Newark er heller ikke for begyndere: Engang en livlig industriby, og siden ramt af en nedtur, der for alvor tog fart med voldsomme raceuroligheder i 1967 og endte i flugt og forfald. Til sidst var byen stort set kun kendt for sin kummerlighed og så for lufthavnen, som man landede i og helst forlod igen hurtigst muligt.

Booker blev valgt til by -rådet som 29-årig og forsøgte første gang at blive borgmester i 2002, men tabte en hård valgkamp til den gamle garde, anført af borgmester Sharpe James, der i dag sidder fængslet for korruption (slaget kan genopleves i den Oscar-nominerede dokumentarfilm Street Fight). Fire år senere vendte Booker tilbage og vandt stort. Og så var han 37 år og borgmester.

Hans personlige historie er lige så exceptionel: Forældrene kæmpede for ligestilling og borgerrettigheder og faren var blandt de første sorte mellemledere hos IBM.

Selv har han været stjerne i college-fodbold og er uddannet fra Stanford, Oxford og Harvard. Men i stedet for at rykke til Wall Street eller Washington som andre topuddannede, så flyttede Booker til Newark og begav sig ind i lokalpolitik.

Konstant nye mål

I dag har han celebre venner, optræder jævnligt på nationalt tv, og er som **vegetar**, troende kristen og 41-årig ungkarl gjort af et stof, få medier kan modstå. Efter Obamas sejr kom der følere fra Det Hvide Hus, men Booker takkede nej til posten som chef for urban udvikling. Der er sket meget i Newark, men han har også stadig meget at gøre, siger han. Det første, han gjorde som nyvalgt, var at hyre en hårdkogt politichef fra Manhattan. Derefter samlede han alle byens aktører, fra kirker og skoler til sundhedsklinikker og meddelte: Hvis ikke alle arbejder for sikkerhed, så kan intet andet lade sig gøre. Da tre lokale teenagere blev likvideret på en parkeringsplads, svarede Booker ved at rejse godt tre mio. dollar fra byens virksomheder og indkøbe over 100 overvågningskameraer.

Resultaterne er spektakulære: Fra 105 drab i 2006 til 67 i 2008 eller et fald på 36 pct.

Skudepisoderne er reduceret med 41 pct., voldtægterne med 30 og biltyverierne med 26 pct. I år blev marts den første kalendermåned i over 40 år helt uden drab. Alligevel sætter borgmesteren konstant nye mål og hænger dem op over sin seng. Men han har også travlt med meget andet.

Han åbner parker og forsøger at trække nye virksomheder til byen; Åbner friskoler, taler om økologisk mad og motion. Under hans ledelse har borgerne i Newark fået både

familie-og finansrådgivning.

Skuffelser og nederlag

Er livet så lutter lagkage i Bookers nye Newark? Langt fra. Forandring tager tid, og finanskrisen har ikke gjort det nemmere: Endnu flere arbejdsløse, endnu flere på tvangsauktion. Der er stadig børn og teenagere, som bliver ramt af skud på gaden. Og Booker har også kritikere, der ikke tror på hans vision.

På vej hjem fra sygepleje -festen får jeg et lift af en lokal direktør, som ikke har megen tiltro til projektet. Fra bilen udpeger han et gadehjørne, hvor der stadig åbenlyst bliver handlet narko. Han viser mig tomme grunde og efterladte huse: »Sagen er, at man kan ikke genskabe fortidens Newark, uden at middelklassen og nogle af de velhavende flytter tilbage. Der skal mange forskellige typer til at skabe en harmonisk by, og der er ingen, der flytter tilbage, så længe der er fattigdom og kriminalitet. Det er som hønen og ægget,« siger han og ryster på hovedet: »Jeg har respekt for Booker, men jeg spørger mig selv, hvor længe han holder? Han er ambitiøs og vil nok gerne være senator eller guvernør en dag. Han er en stor taler, men jeg ved ikke, om han virkelig er interesseret i at lede en by. Har han, hvad der skal til for at afveje interesser og nå sine mål? Der er ikke noget galt med idealisme, det er en styrke, men jeg frygter, at han også forsøger at være venner med alle.« Selv indrømmer Booker gerne, at han bliver træt, og at han selvfølgelig møder skuffelser og nederlag: »Så må man rulle sig sammen på sofaen og lukke sine øjne, stå op næste morgen og vende tilbage til kampen. Man må minde sig selv om, at der var mennesker før os, som arbejdede under forfærdelige forhold, eller var lænket i slaveri.

Der var mennesker, som åbnede døre og ydede større ofre end noget, vi oplever nu.

Så hvor vover vi at lade os opsluge af pessimisme og fortvivlelse?«.

De vigtige visioner

Man kunne også stille dette spørgsmål til Obama: Er det altid en god ting at indgyde håb og nye drømme i vælgerne? Eller skaber det endnu mere kynisme, når man senere kun kan indfri halvdelen eller færre af løfterne? Bookers svar lyder: »Jeg tror på Gandhis ord: At vi bør være den forandring, vi gerne vil se i verden omkring os. Jeg forsøger at udfordre borgerne i Newark til at tage ansvar for byens skæbne, ikke spekulere over hvem de kan give skylden,« siger han: »Jeg er ikke perfekt, jeg har fejl, men jeg forsøger at udrette noget og leve i harmoni med mine værdier.

Vision er en vigtig ting, og jeg tror, vi alle har det lys i os.

USA's historie er historien om at skabe en vej ud af en vildvej. Vi er en nation skabt af umulige drømme, og hvis vi erkender det, så er der ingen grænser for, hvad vi kan nå.«.

LWI@INFORMATION.DK

Vi står ved foden af et bjerg af muligheder.

Det hele handler om at give magt til individet til gavn for fællesskabet, og om hvordan vi kan bruge de nye sociale medier til at skabe social forandring ".

Fakta: Serie: Forandringslaboratoriet

Han lovede dem forandring, nye løsninger, et nyt Washington - og de jublede, men indtil videre er det ikke lykkedes for præsident Obama at indfri ret mange af løfterne; centrale elementer som finansreform og klimalov, flere job, bedre skoler og stærkere statsøkonomi lader vente på sig, og vælgerne er for længst begyndt at blive mere skeptiske igen. Er forandring stadig mulig i USA? Og hvorfra skal den komme? Dette er det fjerde portræt i serien. Tidligere interview blev bragt i avisen 19. april, 21. april og 27. april.

- Borgmesteren i Newark, Cory Booker, ser det som sin mission at rydde op i sin bydel - både hvad angår mord, bandekriminalitet, vold og narkohandel. Men borgmesteren skovler skam også sne for borgerne, når det er nødvendigt. ' Jeg forsøger at udfordre borgerne i Newark til at tage ansvar for byens skæbne, ikke spekulere over hvem de kan give skylden,' siger han. FOTO: MIKE DERER/ POLFOTO

Alt materiale i Infomedia er ophavsretligt beskyttet.

Kunden må ikke sælge, videregive, distribuere, gengive eller mangfoldiggøre materiale fra Infomedia uden særlig og skriftlig aftale med Infomedia. Overført (downloadet) materiale skal slettes efter anvendelsen og må ikke indlægges i informations-genfindingsystemer, som for eksempel elektroniske postsystemer, databaser, fælles netværk eller lignende.

Videreformidling

Kunden må foretage videreformidling (ved videreformidling forstås kopiering, distribution via elektronisk post, tilrådighedsstillelse i databaser, på netværk eller lignende) af modtagne overskrift- og indledningsformater inden for kundens egen virksomhed. Al anden videreformidling af materiale fra Infomedia skal aftales skriftligt med Infomedia.